

Lilleskolerne

- en sammenslutning af frie grundskoler

ÅRSSKRIFT 2013

- BERETNING 2013
- LILLESKOLEN 20-13: FORTÆLLINGER OM SKOLEFORÆLDRE

WILLIAM

ZUNE

SILKE

2. DEL

LILLESKOLEN 20-13

Fortællinger om skoleforældre

SOLIDARITET HANDLER IKKE OM, AT ALLE SKAL GØRE DET SAMME

Nøjagtig som forskellige planter har brug for forskellige mængder sol, skygge og vand, så er børn også forskellige og har ikke brug for ens skolemiljøer. At der findes forskellige skoletilbud gør det muligt for forældre at vælge det miljø, der giver de bedste vækstbetingelser for deres børn, mener en lilleskoleforælder

”SOLSIKKEN og natskyggeplanten har vidt forskellige behov for sol, skygge og gødning. På samme måde med mennesker: Nogle mennesker tanker bedst op med mange omkring sig. Andre trives bedst i små miljøer. Det vigtigste er, at vi som forældre har mulighed for at vælge det, der passer bedst til det enkelte barn.”

Sådan formulerer skoleforælder Christian Asbjørn, far til Barbara på Gudenåskolen, sit modsvar over for den kritik,

der har været fremme af privatskoleforældre. De beskyldes for at være usolidariske og egoistiske forældre, fordi de sender deres børn i frie grundskoler, og på den måde støvsuger folkeskolen for ressourcestærke børn.

”Jo, det er da et egoistisk valg at lade sit barn gå i privatskole. Det var et tilvalg, vi gjorde, netop fordi vi ønskede, at vores datter skulle være et sted, som er funderet på solidaritet – og hvor solidaritet og fælles ansvar praktiseres helt konkret.”

”Solidaritet handler ikke om, at alle skal gøre det samme”, konstaterer Christian Asbjørn.

På mange lilleskoler udgør det sociale fællesskab en vigtig værdi, og skoler bliver valgt til på grund af den værdi. Lidt paradoksalt oplever mange lilleskoleforældre, at folkeskoleforældre i højere grad har fokus på deres eget barns behov. At de er en slags kunder i ”butikken” i modsætning til lilleskoleforældre, der er medskabere af skolen

”Vi har netop tilvalgt solidaritet, fordi det er en vigtig værdi på Gudenåskolen. For Barbaras dannelse er det vigtigt, at det hele ikke kun handler om hende, og vi oplever faktisk, at det skaber glæde for hende at være noget for andre”, udtaler Christian Asbjørn.

Tilbyd forældre rådgivning om forskellige ”væksthuse”

Da hans datter skulle i skole, tog han og Barbaras mor rundt

på forskellige skoler for at finde den bedste skole til hende. Dengang var deres datter i en sårbar periode, hvor hun ikke magtede at være i store grupper.

De var på besøg på folkeskoler og andre privatskoler, for ”på hjemmesiderne var der ikke stor forskel at spore i deres værdier”, men da de – som det sidste besøg – kom til Gudenåskolen, var de ikke længere tvivl: ”Vi faldt for Gudenåskolen, fordi vi kunne sanse os til, at her var de perfekte vækstbetingelser for vores datter”.

”Der var stor forskel på den måde, de forskellige skoler – i praksis – var sammen med børnene på. På Gudenåskolen oplevede vi, at de vægtede solidaritet og socialt samspil højt, og jeg kan godt lide den rækkefølge: Mennesket først, så det faglige bagefter. For mig er barnets udvikling det vigtigste. Vi oplevede at komme til en skole, hvor børn vokser, og det er jeg blevet bekræftet i”, understreger Christian Asbjørn.

Han mener, at det offentlige burde rådgive alle forældre om deres barns skolevalg. Lad fagfolk rådgive forældre og give dem mulighed for fx at vælge mellem tre skoler – tre forskellige ”væksthuse” – hvad enten de er private eller kommunale, lyder hans forslag.

Lilleskoler er solidariske

Kritikken af lilleskoler som eliteskoler er en følge af samfundsudviklingen, mener han. Stigende huspriser og uhenigtsmæssige politiske beslutninger gør det ikke nemmere for skolerne at praktisere solidaritet med svagt stillede børn og familier. Eksempelvis kan det være svært at skabe et tilstrækkeligt mangfoldigt miljø på en lilleskole i Hellerup nord for København, fordi de færreste har råd til at købe hus i området. Tilsvarende er der meget få etniske minoritetsbørn i det område, hvor han bor i Ry i Østjylland.

”Men det er jo ikke skolens skyld. Jeg ville vildt gerne have en mangefarvet skole”, konstaterer han.

På Gudenåskolen er der i øvrigt stor solidaritet over for svagt stillede børn, oplever han.

”Skolen har eksempelvis mange børn med diagnoser. Dem tager vi gerne imod, hvis vi vurderer, at vi kan give dem en god skolegang. Det giver også de stærke børn et mangfoldigt skolemiljø, og de lærer, hvad solidaritet og social ansvarlighed VIRKELIG er”.

Lad pengene følge barnet

Christian Asbjørn er i dag menig forælder på Gudenåskolen, men indtil sidste år var han engageret i skolebestyrelsen i 5 år, de sidste tre år som bestyrelsesformand. Her mødte han også forældre, der havde problemer med at få råd til at betale for at have deres børn i en fri grundskole.

”Jeg var godt tilfreds med, at vi i særlige tilfælde kunne lave særlige aftaler med enkelte forældre”, fortæller han. ”Men i sig selv er det da et problem, at valget skal være baseret på den enkelte families økonomi.”

På landsplan kunne man løse forældres økonomiske problem med at betale for privatskoler, hvis politikerne lod pengene følge barnet. På den måde ville det ikke være økonomien, der afgjorde forældrenes skolevalg.

”Og det er vigtigt, at der er nogle forskellige skoletilbud at vælge imellem”, pointerer han.

Uenig i ministers prioritering

Christian Asbjørn er meget uenig med undervisningsminister Christine Antorini, der med den nye folkeskolereform gør det svært for små folkeskoler at overleve, fordi reformen blandt andet lægger op til, at lærere skal have linjefag for at undervise i et fag, og det vil små skoler have svært ved at opfylde.

”Landet over bliver små skoler lukket. I stedet samler de børnene på kæmpeskoler. Det gør mig utilpas at se, hvordan

” Jo, det er da et egoistisk valg at lade sit barn gå i privatskole. Det var et tilvalg, vi gjorde, netop fordi vi ønskede, at vores datter skulle være et sted, som er funderet på solidaritet – og hvor solidaritet og fælles ansvar praktiseres helt konkret.

arbejds miljøet på folkeskolerne bliver ødelagt, fordi lærerne skal proppe faglighed ned i halsen på børn, der stresser over, at de skal til prøver og eksaminer alt for tidligt. Jeg er uenig med ministeren i rækkefølgen i hendes prioriteringer, hvor fagligheden får så høj prioritet. Børnene får mindreværd af alle de tests”, siger Christian Asbjørn.

Han fortæller, at han har oplevet børn komme forknytte til Gudenåskolen, hvor han som bestyrelsesformand har kunnet følge deres udvikling.

”Jeg har set, hvordan de i den grad har rejst sig, er vokset og blevet glade for at gå i skole, fordi de er blevet set, hørt og taget alvorligt som mennesker. Og det er en HELT AF-GØRENDE forudsætning for at kunne modtage og omsætte læring”.

Selv oplevede han 9 års skolegang med ringe fagligt udbytte, men da han kom i 10. klasse, var der nogle lærere, der forstod hans måde at være på, og det ændrede totalt hans tilgang til skolen og lysten til at lære noget.

”Og jeg har da klarer mig fint på arbejdsmarkedet. Altså det faglige skal eleverne nok tilegne sig, hvis bare selvværdet er i orden”, siger Christian Asbjørn, der er forretningsudviklingschef i it-firmaet JMA A/S i Randers.

Frit skolevalg

Hvis man ikke ønsker, at ens barn skal gå på sin distriktsskole, kan man søge om plads på en anden folkeskole efter eget valg. Det kan enten være i ens egen kommune eller i en anden kommune, men barnet kan kun optages på den valgte folkeskole, hvis der er plads.

Loven om frit skolevalg trådte i kraft i 2005, og effekten heraf blev evalueret i 2011. Af rapporten ”Evaluering af mere frit skolevalg” fremgår det, at:

- 10 % af forældrene til børn i grundskolen har brugt det frie skolevalg til at vælge en anden folkeskole end distriktsskolen.
- 14 % af forældrene til børn i grundskolen har valgt en fri grundskole til deres barn.
- Det vil sige, at 24 % af alle børn i grundskolen i 2011 gik på en anden skole end deres distriktsskole.
- Der er en tendens til, at muligheden for frit skolevalg er mest udbredt i byerne. I København gik 23 % af eleverne i folkeskolen således på en anden skole end distriktsskolen i 2011.

Rapporten viste også, at:

- 82 % af forældrene til børn i folkeskolen er tilfredse med deres barns skole, uanset om det går på distriktsskolen eller en anden folkeskole.
- 96 % af forældrene til børn i frie grundskoler er tilfredse med deres barns skole.
- 82 % af forældrene vurderer, at det frie skolevalg er en god ordning.

Kilde:

”Evaluering af mere frit skolevalg”, Rambøll, november 2011

ER DET EGOISTISK AT VÆLGE LILLESKOLE?

Fem skarpe spørgsmål til en far, der begrundet sit valg af Nørrebro Lilleskole til sin søn

Af ELSE MARIE ANDERSEN, freelancejournalist

”JEG KAN IKKE se, at det er et egoistisk valg at vælge lilleskole til sit barn. For mig har det ikke været et spørgsmål om at vælge folkeskolen fra, men nærmere et tilvalg af en lille skole”, svarer William Lieberath Frederiksen, der er far til Winston på Nørrebro Lilleskole i København.

Desuden har William Lieberath Frederiksen som barn selv oplevet at blive mobbet en lille smule, og især oplevede han, hvordan andre elever blev kraftigt mobbet. Derfor spillede Nørrebro Lilleskoles bevidste holdning til mobning også ind på skolevalget.

”Nørrebro Lilleskole var overbevisende på det punkt. Den har styr på at undgå, at børn mobber hinanden”.

Han har ikke mødt skepsis eller modstand fra venner eller bekendte på grund af, at han og Winstons mor har valgt en lilleskole til deres barn, men det skyldes måske, at alle vennernes børn også går på lilleskole.

Men er det ikke lidt sekterisk at vælge lilleskole, hvor alle vennernes børn også går?

”Jamen, er det ikke meget naturligt, at man har venner, der har samme holdninger som én selv. De venner jeg har, er de samme venner, som jeg havde for 20 år siden, og de har åbenbart samme holdning til skole, som jeg har.”

Har du oplevet, at du skulle forsvare, at I har valgt lilleskole til jeres barn?

”Nej, som sagt har alle vores venner også sendt deres børn på lilleskole, så det har jeg faktisk ikke oplevet. Heller ikke mine forældre er kritiske. De bor i England og er vildt imponerede over lilleskole-ideen, så de har heller ikke set skævt til vores skolevalg.”

Udelukker lilleskolerne ikke socialt svage børn?

”Tværtimod har Nørrebro Lilleskole faktisk en pulje, som kan støtte forældre med så lav indkomst, at de af den grund overvejer at flytte deres barn. De familier kan få støtte til at beholde deres barn på skolen”, fortæller William Lieberath Frederiksen, der uddyber:

”Jeg er nu helt enig i, at privatskolerne skal være med til at tage et socialt ansvar og tage deres del af de ressourcetsvage børn. Et socialt taxameter kunne være en løsning, eller måske er der andre måder, der kan motivere skolerne til at tage flere ressourcetsvage børn.”

”I øvrigt mener jeg, at den bedste løsning ville være, at de enkelte familiers samlede indkomst bestemte, hvor meget de skal betale for at sende deres børn i skole. Men så synes jeg også, at familier med høj indkomst bør betale et beløb for at have deres børn i folkeskolerne.”

Der bor mange indvandrere på Nørrebro, har I mange indvandrere på Nørrebro Lilleskole?

”Næh, men lilleskolerne udelukker ikke indvandrere. Deres kultur

passer bare ikke til den frisindede stil, som skolen kører. Eller også skal der måske bare informeres ordentligt om friskolerne, for at indvandrene også begynder at vælge dem”, siger William Lieberath Frederiksen, der til daglig er direktør i Copenhagen Skatepark.

KLUMME

Af HENRIK ANDERSEN, skoleleder ved Byens Skole,
næstformand i Lilleskolernes bestyrelse

BRUG FRIHEDEN!

Ude på skolerne kan forældre og ansatte nemt blive enige om, at der i denne tid er en kraftig tendens til centralisme frem for frihed, påbud frem for mening, og tvang frem for vision!

Der er således ingen tvivl om, at det skolepolitiske landskab og dermed skoledebatten har ændret sig dramatisk de seneste år. Det er ikke mange år siden, vi var stolte over den danske grundskole, fordi den satte barnet i centrum og benyttede sig af ikke-hierarkiske metoder, hvor fællesskabet var i fokus.

De seneste års skolepolitik har med held fået debatten til nærmest udelukkende at dreje sig om den enkeltes udbytte, timetal og økonomi, hvorfor den såkaldte rundkreds-pædagogik nu er noget, vi nærmest bør skamme os over!

I kølvandet på centralismefortalerens evige sammenligninger, gennemsnitsudregninger og udsagn om underpræstation er opstået en slags skyldskultur, hvor mange lægger ansvaret for de manglende resultater på andre frem for at insistere på at skabe en mere nuanceret og mangfoldig debat.

Som eksempel kan nævnes den københavnske børne- og ungdomsborgmester Anne Vang, der med stor bestemthed har besluttet sig for, at alle problemer i folkeskolen forsvinder, hvis blot de frie skoler får færre penge og løfter deres del af det sociale ansvar.

Jeg er oprigtigt forundret over denne retorik - der er ingen automatik i, at folkeskolen bliver bedre, blot fordi der tilføres flere penge eller ressourcer, ligesom det er en grov forenkling at påstå, at de frie skoler ikke tager deres del af det sociale ansvar - rigtig mange lilleskoler er netop funderet på det nære og trygge miljø, hvor børn med meget forskellige styrker og behov trives og bidrager til skolens fællesskab og tolerance.

Lad os få gang i en saglig debat, hvor vi sætter fokus på udvikling af den danske grundskole, hvor vi gensidigt inspirerer hinanden og sætter barnet, læringskvalitet og pædagogikken i centrum.

Det at give hinanden skylden for de udfordringer, vi oplever i skolen, skaber hverken motivation eller faglig udvikling og gavner på den måde hver-

Det skal gøres attraktivt og legitimt at være medskabende skoleforældre, der via debat skaber en mere nuanceret og tolerant fællesskabsforståelse.

ken børnene i folkeskolen eller de frie skoler. Lad os få gang i en saglig debat, hvor vi sætter fokus på udvikling af den danske grundskole, hvor vi gensidigt inspirerer hinanden og sætter barnet, læringskvalitet og pædagogikken i centrum.

Hvis vi vil bryde centralismen og den ensidige debat om økonomi og ressourcer må vi op af stolene. Vi skal turde anvende vores frihed til at tænke og gøre det anderledes. Bestyrelsen og ledelsen på den enkelte lilleskole skal mobilisere forældrene til en fortsat debat om skolens vision, mål og formål.

Vi skal turde være skoler med meninger og holdninger, skoler hvor vi i

fællesskab tager de meningsfulde og til tider vanskelige debatter om, hvem skolen er for, hvordan vi sikrer den nødvendige mangfoldighed, hvad vi drømmer om skal være målet, og hvordan vi vil nå dertil.

Forældrene skal deltage og involveres i debatten, så de ikke opfatter sig som kunder i skolen, der bare ønsker "en god skole til mit barn". Det skal gøres attraktivt og legitimt at være medskabende skoleforældre, der via debat skaber en mere nuanceret og tolerant fællesskabsforståelse af, hvad det vil sige at lave lilleskole sammen – og hvad det kræver!

Det er altså vigtigt, at vi sammen

målsætter vores skoler, stiller krav og tydeliggør vores ideer om skole og fællesskabet, og allervigtigst: At vi går i dialog med omverdenen om vores visioner og hensigter – sådan at vi ikke opfattes som elitære, selvfede og selvrefererende, men i stedet legitimt præger debatten sådan, at den kommer til at handle om løsninger og ideer frem for problemer og forhindringer, kvalitet frem for kvantitet, samt læring og pædagogisk udvikling frem for den evige kamp om ressourcer og penge.

INTERVIEW

Af ELSE MARIE ANDERSEN, freelancejournalist

**TAK FORDI DU GIDER
VÆRE KLASSENS MOR**

Det er jo fedt, at læreren er med på det, hvis vi kommer med gode ideer. Det er det, jeg mener med at interessere sig for skolen og ad den vej få indflydelse ...

Karina Steensen er til daglig ansat på et Handicapcenter, men en del af hendes identitet som menneske er også at være skoleforælder på Bagsværd Friskole, hvor hun tilbringer mange timer

HUN SENDER velkomstbreve ud til nye forældre. Hun koordinerer klassens fællesfødselsdage. Og hun sætter spisegrupperne i system, så børnene spiser hos forskellige klassekammerater en aften hver måned.

Karina Steensen bruger langt mere tid på skolen, end titlen 'kontaktperson' forlanger. Hendes engagement og arbejdsindsats i skolen er så stort, at en del af hendes identitet er at være skoleforælder.

"Der var en dag en forælder, der sagde til mig: "Tak fordi du gider være klassens mor". Det er en rolle, jeg har fået tildelt hen ad vejen. Jeg har jo alle skabelonerne liggende på computeren, så det er nemt fx lige at skifte navnene ud på spisegrupperne", griner Karina Steensen, der er mor til Mathilde og kontaktperson i 7. klasse på Bagsværd Friskole nord for København.

Arbejdsopgaverne som kontaktperson er kun en lille del af hendes indsats på skolen.

I alle årene fra Mathilde startede i 0. klasse har hun helt frivilligt brugt en del tid på skolen og er derfor blevet et kendt ansigt blandt forældre, lærere og børn. Hun kan fx sagtens finde på at komme forbi og overvære en undervisningstime, for hun kan godt lide at opleve stemningen og være en del af skolens miljø. Og det er ikke kun arrangementerne i Mathildes klasse, hun prioriterer at komme til.

Samhørighed

Hun har også været til samtlige afslutninger i 9. klasse, hvor eleverne holder tale til lærerne.

"Talerne giver et godt billede af de lærere, de har haft, og hvad de har oplevet gennem årene. Det giver mig en følelse af samhørighed, og stemningen er altid rar", understreger socialpædagog Karina Steensen, der til daglig er ansat på et handicapcenter.

Deltagelsen i skolens daglige liv giver hende en indsigt i børnenes liv, især i Mathildes klasse men også i lærerne og i undervisningen, og hun møder altid op, hvis hendes datters klasse har optræden. Også selvom det foregår i arbejdstiden.

"Jamen, så tager jeg fri. Jeg kommer ikke af pligt. Jeg gør det, fordi jeg kan lide det. Faktisk har jeg det helt dårligt, hvis jeg ikke kan komme fx til julearrangementet. Også selv om min mand deltager", indrømmer Karina Steensen.

Hendes engagement i skolen udspringer af ægte interesse for datterens skolegang.

"Hun elsker, når jeg kommer. Jeg tror også, det giver

” Når man deltager i skolens hverdag, får man et grundigt kendskab til de forskellige lærere og ser dem fra forskellige sider. Det giver en forståelse for, hvad de lægger vægt på. Når man kender dem, kan man jo også bedre give kritik, for de ved, at kritik ikke er ment som et hak over snuden.

hende noget, at jeg kan følge med i, hvem hun taler om, fordi hun ved, at jeg er interesseret i hendes skolegang", siger Karina Steensen.

Men hvad giver det dig at være skoleforælder ud over en indsigt og forståelse for din datters hverdag?

"Jeg er nok den type, der kan lide at få indflydelse. Der er ikke noget, der skal gå min næse forbi. Ikke fordi jeg ikke har tiltro til, at andre sagtens kan gøre det godt. Men jeg kan bare godt lide at være engageret i skolen", griner Karina Steensen og fortsætter:

"Men jeg oplever, at der er mange forældre, der har identitet som skoleforældre på en eller anden måde. Vi er mange, der har lyst til at deltage og være med".

Klassens mor og stemme

Alligevel har Karina Steensen den helt særlige rolle i klassen, at hun – qua sit engagement i klassens sociale liv – ofte er den, der bliver kontaktet, hvis nogen i klassen er blevet kede af det eller blevet drillet.

"Hvis der er en sag, hvor ingen rigtig kan sætte ord på, hvad der er sket, så ringer forældre og lærere ofte til mig for at høre, hvad det er, der foregår, men det er måske også, fordi jeg har et pigebarn, der fortæller lidt mere om skolen, end drenge gør".

Deltagelse giver indflydelse

Da Karina Steensen fornylig skulle arrangere 7. classes fællesfødselsdage, som i alle årene er blevet holdt kvartalsvis for

klassens børn, gav børnene udtryk for, at de var blevet for store til at holde fælles fødselsdage. I stedet mødtes forældre og børn for at drøfte, hvad de så skulle gøre. Børnene kom med en række forslag, der blev skrevet op på tavlen. Fire aktivitetsgrupper blev oprettet og en af dem, som Mathilde er med i, skal lave film.

Det gik hurtigt op for forældrene, at de var nødt til at inddrage hverdagene i filmprojektet, så de kontaktede klasse læreren.

Hun var med på ideen og har ændret lidt i årsplanen, så nu skal den gruppe børn på et kursus på filmskolen, hvor de lærer at optage film og klippe. Det er blevet en del af undervisningen, mens forældrene står for det praktiske og madlavningen den dag, de kommer hjem fra filmskolen.

”Det er jo fedt, at læreren er med på det, hvis vi kommer med gode ideer. Det er det, jeg mener med at interessere sig for skolen og ad den vej få indflydelse”.

Nej til formel indflydelse

Selv om Karina Steensen gerne vil have indflydelse, så har hun helt bevidst valgt ikke at stille op til bestyrelsen, for det er ikke den form for indflydelse, hun er tiltalt af.

”Det er sjovere at være fodtude. Bestyrelsesarbejde synes jeg hurtigt bliver stift og formelt, og vi har rigtig dygtige folk, der sidder der. Jeg er mere optaget af det sociale liv, og i øvrigt ligger bestyrelsesmøderne om aftenen, hvor jeg i forvejen har haft en del aftenarbejde”, siger Karina Steensen.

Velkomstbreve – en fast tradition

For nylig har hun haft den glæde, at én af de traditioner, hun startede i Mathildes klasse, er på vej til at blive permanent på skolen, nemlig at alle nye forældre fremover skal have et velkomstbrev.

Det startede, da Mathilde gik i 0. klasse. Dengang var der kun 12 elever i klassen. I dag er der 20 elever. Hver gang der er kommet et nyt barn i klassen, har Karina Steensen skrevet et velkomstbrev med oplysninger om klassefødselsdage, spisegrupper og andre fælles initiativer i klassen.

”Det er blevet en rutine, at jeg lige sætter mig og skriver til nye forældre, og det har betydet, at jeg har været den første, de nye forældre hører fra. Er der noget, de vil drøfte, er det mig, de hører til”.

Som kontaktforælder sidder hun også i skolens fælles kontaktudvalg. Her har ideen om velkomstbrev til nye for-

ældre været drøftet, udvalget har gjort forarbejdet, som nu er sendt til bestyrelsen, der skal træffe den endelige beslutning om at indføre velkomstbreve i alle klasser.

Nødvendig del af butikken

På spørgsmålet om Karina Steensen sidestiller sin indsats på skolen med at være frivillig i Kirkens Korshær, svarer hun:

”Nej, frivilligt arbejde er, hvis jeg henter nogle af de beboere, jeg tidligere arbejdede med og tager dem med en tur rundt om søen. Så har jeg reddet deres dag”.

Indsatsen som skoleforældre fungerer altså ikke aflad for den dårlige samvittighed.

”Næh, som forældre er vi jo ikke bare kunder i butikken, vi er en nødvendig del af butikken. Der er simpelthen nogle opgaver, der skal løses, for at skolen kan fungere, og så kan jeg bare godt lide at være involveret og præge butikken her”.

KLUMME

Af LOTTE KAMP, medlem af Lilleskolernes bestyrelse og forælder på Ørestad Friskole

VIL DU VÆRE KUNDE ELLER SPILLE MED PÅ HOLDDET?

Mine børns skole er et skolefællesskab, ikke en undervisningsforretning!

At være elev, forældre eller ansat betyder, at man sammen med alle de andre giver sit bidrag til elevernes udvikling og dannelse; at man giver sit bidrag til en god arbejdsplads for skolens ansatte; at man giver sit bidrag til en god forældrekultur. Og selvfølgelig; at man derfor er med i fællesskabet med de rettigheder og pligter, der hører til.

Man kunne også betragte det at være med i et skolefællesskab som at være med på et fodboldhold. Selvom man betaler kontingent hver måned, er det man får ikke en vare. Man får lov at spille med på holdet!

Debatten om grundskolen og i særdeleshed den frie grundskole er imidlertid gennemsyret af en anden tankegang, nemlig en "markedstankegang". Lige fra den venstreorienterede

debattør Lars Olsen til den højreorienterede tænketank CEPOS - og pressen formidler ukritisk ud fra denne præmis og er dermed med til at gøre profetien selvopfyldende.

Ifølge markedstankegangen har vi et ”skolemarked”, hvor de frie grundskoler og de offentlige folkeskoler *konkurrerer* med hinanden om de gode elever, og hvor forældrene er *kunder*.

Jeg tror og håber, at det er de færreste forældre på mine børns skole, der tænker på sig selv som *skolekunder*. Jeg tror, at deres skolevalg handler om at finde et fællesskab om en skolehverdag, som passer til deres forståelse af et godt børneliv, som passer til deres tro, overbevisning, pædagogiske idéer, deres undervisningssyn, børnesyn, menneskesyn. Jeg tror, det er samfundsborgere, der betragter sig selv som *holdspillere* – ikke som *kunder*.

Tænk hvis vi begyndte at tænke og tale anderledes om den danske grundskole, hvis vi satte spørgsmålstegn ved markedstankegangen og satte fokus på grundskolen – både den offentlige og den frie – som samfundsinstitution.

Forældreflugten

I Københavns Kommune går ca. en fjerdedel af børnene i en fri grundskole. Der tales og skrives om forældre, der *flygter* fra folkeskolen, hvis de synes, varen er for dårlig.

De frie grundskoler bliver beskyldt for at være socialt uansvarlige og for at snuppe alle de ressourcestærke *forældre*!

Men... som forældre på en fri grundskole er det ikke en lykkelig situation, at forældre flygter fra folkeskolen. Jeg er mindst lige så interesseret i en rigtig god og velfungerende folkeskole som resten af samfundet. Først og fremmest fordi vores samfund og civilisation er bygget på skolen.

Dernæst fordi de frie grundskoler er fællesskaber omkring noget bestemt; religion, pædagogik, ideologi, værdier m.m. og derfor ikke er spor interesseret i at blive oversvømmet af forældre, der bare for enhver pris ikke ønsker den

lokale folkeskole. Vi er derimod interesseret i forældre, der kan lide vores skolars særpræg. Og ikke mindst i holdspillere, der har lyst til at spille sammen med os.

Forældre

En stor del af den flygtende forældregruppe udgør faktisk et problem for de frie grundskoler, idet deres flugt fra folkeskolen medfører en risiko for udvanding af det særegne ved den frie grundskoles fællesskab. Det er den del af forældrene, der ser sig som kunder, der køber en vare i en skolebutik! Markedstankegangen er med andre ord ikke helt fri fantasi – den lever i blandt os!

Forældre

Jeg vil påstå, at det ofte er disse *forældre*, der med glæde tager al taletiden på forældremødet, der ureflekteret taler dårligt om deres barns lærere og skolen ved aftensmaden, der ringer til læreren kl. ni om aftenen, der tager på vinterferie uden for skoleferien, der forlanger politikker om dette og hint, der kun bidrager til klassefællesskabet, hvis det tilgodeser deres eget barns individuelle behov, der er fløjtende ligeglad med, om alle skolens/klassens børn lærer noget, hvis bare deres eget barn gør det, der næsten ikke kan få sig selv til at lave fælles aftaler med de andre forældre, fordi det begrænser deres egen frihed osv.

Det er de forældre, der er uberørt af, at der i den danske grundskoles årer flyder blod, sved og tårer fra tusinder af skolelærere og skoleledere.

Det er de forældre, der er blinde over for, at skolen er en samfundsinstitution.

Det er de forældre, der er blottet for ydmyghed over for den omstændighed, at skolegang i den danske grundskole er et kæmpe privilegium – både i den offentlige og den frie skole.

Man kunne også betragte det at være med i et skolefællesskab som at være med på et fodboldhold. Selvom man betaler kontingent hver måned, er det man får ikke en vare. Man får lov at spille med på holdet!

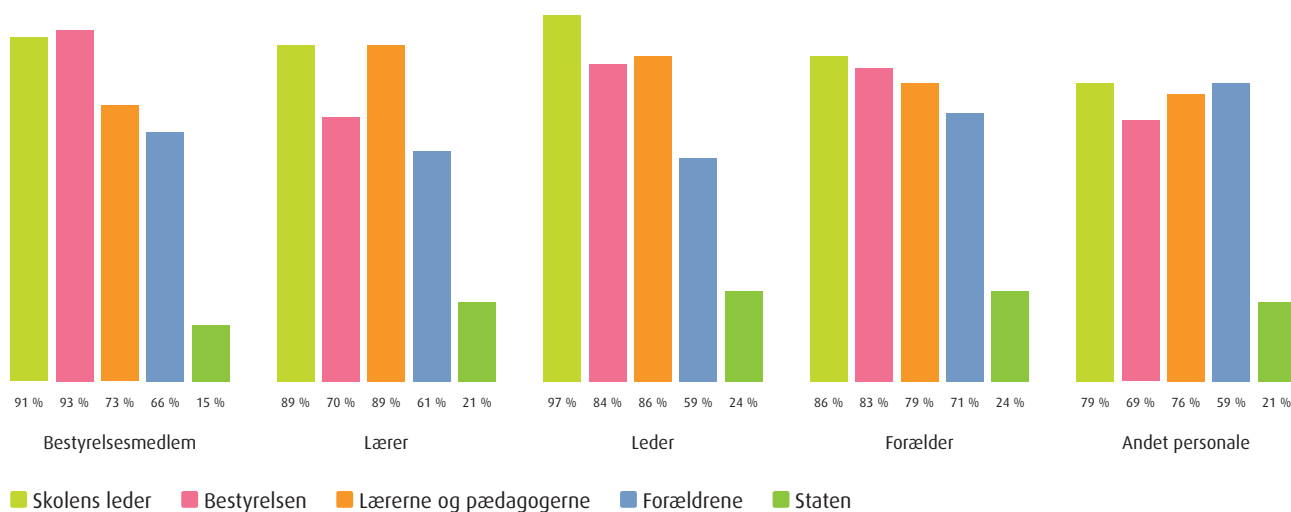

FORÆLDRENE'S MEDINDFLYDELSE PÅ SKOLEN

Lilleskoleforældre har mange muligheder for at få medindflydelse på deres børns skole. Men spørgsmålet er, om samarbejdet mellem forældre og skole er passende, eller om der er ønske om at udvide samarbejdet yderligere omkring skolens hverdag og udvikling. Hvad siger forældrene? Og hvad siger skolens bestyrelse, lærere, leder og andet personale?

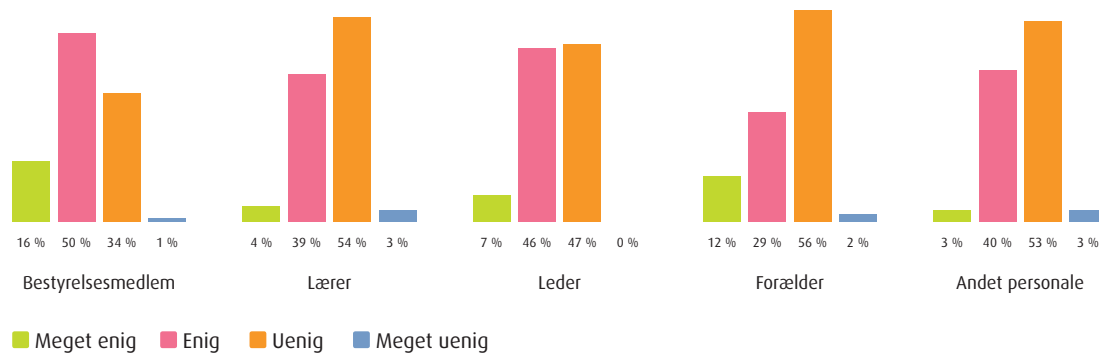
Lilleskolerne gennemførte i 2012 en spørgeskemaundersøgelse, hvor der bl.a. blev spurgt til forældrenes mulighed for at få medindflydelse på skolen. Herunder ses en række af svarene:

Hvem, mener du, har ansvaret for skolens udvikling?

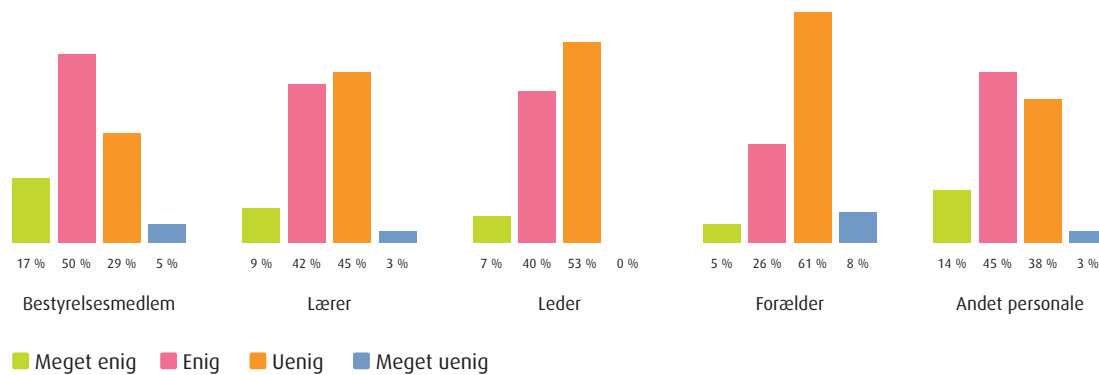

Jeg ønsker et tættere skole/forældre-samarbejde

Forældrearbejdet skal øges

Kilde: "Spørgeskemaundersøgelse om engagement i lilleskolen", Lilleskolerne, marts 2012

INTERVIEW

Af ELSE MARIE ANDERSEN, freelancejournalist

” Skolen har en dannelsesfunktion over for børn. Det projekt, jeg insisterer på, er det mangfoldige, forpligtende fællesskab, hvor man yder og nyder. For at kunne nyde fællesskabets goder, må man også sætte noget ind på kontoen. Man må fx kunne anskue verden fra andres perspektiver og forstå, hvorfor man ind i mellem må udsætte sine egne behov.

LILLESKOLERNE SKAL IKKE KUN VÆRE KUVØSE FOR HVIDE FORÆLDRES BØRN

Når det kommende skoleår starter til august, kommer hvide forældres børn til at vige pladsen for brune børn på Byens Skole i København. Det er resultatet af en ny mangfoldighedspolitik, som skolens bestyrelse har vedtaget for nylig

”VORE BØRN OG UNGE har simpelthen brug for at blive forstyrret, så vi klæder dem på til at begå sig i samfundsudviklingen uden for skolen. Vi skal være et spejl på virkeligheden og ikke et lukket kredsløb. Og jeg mener, at skolen har et særligt ansvar for, at børn møder en anden virkelighed end den, de kommer fra derhjemme”.

Sådan begrundes bestyrelsesformand på Byens Skole i København, Morten Svalgaard Nielsen, at bestyrelsen på lilleskolen i Valby her i efteråret har fået vedtaget en vision og en mangfoldighedspolitik. Den mest synlige her-og-nu-konsekvens af den bliver, at nogle få danske forældres børn på ventelisten må vige pladsen for, at etniske ikke-vestlige minoriteters børn kan komme ind på skolen.

Ganske vist har næsten alle klasser på Byens Skole allerede i dag én til to elever med anden etnisk baggrund end

dansk, men de fleste kommer fra vestlige lande. Fra næste skoleår er to elevpladser reserveret til børn fra etniske minoritetsgrupper.

”To pladser lyder måske ikke af meget, men for os er dette et vigtigt skridt”, siger Morten Svalgaard Nielsen.

Han forklarer, at Byens Skole hvert år optager 46 børn, fordelt på to spor á 23 elever på skolen. Næsten hele den ene klasse udgør søskende til børn på skolen. De kommer ind som følge af skolens regel om søskendegaranti. Derfor udgør de reserverede pladser næsten en tiendedel af de resterende elevpladser.

”Jeg tror, det er vigtigt at udfordre idéen om den frie skoleform. Hvis vi bliver små lukkede kredsløb er projektet tabt, men hvis vi tør satse på de mangfoldige fællesskaber, vil vi opdage, at de både er nødvendige og berigende.

Et pluk fra Byens Skoles mangfoldighedspolitik

Vi ønsker, at mødet mellem elever, forældre og medarbejdere foregår åbent og fordomsfrit uanset:

- køn, alder, seksualitet, etnisk oprindelse, handicap eller livssituation, religion, politisk overbevisning, interesser, ambitioner, livsfilosofi eller personlige mærkesager.

Vi udelukker ingen potentielle elever på grund af faglige, sociale, personlige eller økonomiske forhold, og vi tager konkret og sagligt stilling til, om barnet kan få et godt skoleliv på Byens Skole.

Etnicitet er mangfoldighedspolitikens første fokusområde. En anden etnicitet end dansk kan aldrig være en kompetence eller et udvælgelseskriterium i sig selv, men med følgende tiltag ønsker vi at prioritere etnicitet som indsatsområde, da vi ønsker en mere mangfoldig skole.

- Vi reserverer 2 pladser pr. skoleår til børn af anden etnisk baggrund. Der er ikke tale om friplads, men alene om at give en fortrinsret, og det sker under forudsætning af, at det vurderes, at barnet kan få et godt skoleliv på vores skole. Ved en optagelsessamtale vurderes det, om barnet passer ind i skolens virke, og om der er brug for særlige tiltag, og om disse kan tilbydes inden for skolens konkrete økonomiske og pædagogiske rammer.
- På Byens Skole arbejder vi med at udvikle mangfoldighed ”indefra”. Etnicitet skal på dagsordenen til forældremøder, og skolens bestyrelse skal selv være det gode eksempel ift. etnicitet i sammensætningen af bestyrelsen.
- Skolens ledelse vil mere generelt kommunikere, at vi opfatter mangfoldighed som en styrke. Dette fx på vores brevpapir, hjemmeside, ved annoncering mv. Eksempelvis med denne ordlyd: Byens Skole ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at børn, forældre og medarbejdere hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

Hent hele Byens Skoles mangfoldighedspolitik på www.byens-skole.dk

” Vi ønsker med mangfoldighedspolitikken at være med til at skabe et mere mangfoldigt samfund, hvor flere forskellige mennesker kommer i dialog, lever sammen og respekterer hinanden på trods af forskelligheder,
– citat fra Byens Skoles mangfoldighedspolitik.

CHARTER 11

Vi får bedre børn ud af det

Byens Skole er kendt for at have en lang venteliste. Mange børn bliver skrevet op, når de bliver født, og det er ikke ualmindeligt, at der er over dobbelt så mange børn på ventelisten, som der er plads til. Så Morten Svalgaard Nielsen er forberedt på, at den nye mangfoldighedspolitik møder modstand og kritik, når etnisk danske forældre får nej til at få deres børn ind på skolen, fordi børn med etnisk minoritetsbaggrund får pladsen.

”Vi gør det alligevel, fordi vi tror på, at vi får bedre børn ud af at invitere anderledes børn ind, og ja, man kan da diskutere, hvem der er anderledes. Men de fleste af skolens børn kommer fra familier med velmenende, hvide, akademiske humanister. Vi må kunne tilbyde andre, der er anderledes og har en anden livsfilosofi og tilgang at være en del af vores fællesskab”, fastslår Morten Svalgaard Nielsen.

Han er selv uddannet teaterinstruktør og arbejder i dag som selvstændig organisations-konsulent, men han har været leder af et teater i mange år, så han er vant til fra kunstens verden at udfordre den eksisterende tænkning i samfundet.

Forpligtet på at skabe et mangfoldigt fællesskab

Som bestyrelsesformand tog han initiativet til at sætte mangfoldighed på dagsordenen i bestyrelsen tilbage i sommeren 2009. Sideløbende startede Lilleskolerne arbejdet med det sociale Charter 11, som netop var foreningens markering af, at lilleskoler tager socialt ansvar. Samtidig har skolen også tilsluttet sig Københavns Mangfoldighedscharter, der er et

initiativ understøttet af Københavns Kommune. De institutioner, virksomheder og organisationer, der slutter sig til charteret, skal modarbejde racisme og aktivt arbejde for at gøre mangfoldighed og inklusion til en styrke.

Skolens bestyrelse har da også drøftet mangfoldighed mange gange de sidste år, og helt let har det ikke været at få politikken vedtaget, for den har mødt modstand.

”Det havde da været lettere at lade være, og det er da mere besværligt. Vi har fx valgt at tage ekstra samtaler med dem, der står på venteliste”, fortæller bestyrelsesformanden.

Samtalerne skal blandt andet sikre, at de nye børn nu også lever op til kriterierne (se boksen) for at komme ind i skolen, eksempelvis skal børnene tale dansk, og skolen skal vurdere, at barnet vil få et godt skoleliv på Byens Skole. Forældrene behøver ikke tale dansk.

”Vi kan godt tackle forældresamarbejdet på engelsk, men vi har som udgangspunkt ikke valgt at finansiere ekstra danskundervisning og tolk i undervisningen, og mangfoldighedspolitikken implementeres uden ekstra finansiering udefra. Skolen betaler det selv, og vi får fx ikke støtte fra kommunen, selv om barnet måtte have nogle sproglige vanskeligheder”, konstaterer Morten Svalgaard Nielsen.

Mangfoldighed i praksis – hvordan?

En af de andre udfordringer er at få mangfoldighedspolitikken til at leve i selve organisationen.

”Det arbejde står vi over for nu. Vi skal jo ikke vende fuldstændig om på vores praksis, men det handler grundlæggende om indstilling til at samarbejde både hos børn og

voksne. At arbejde inkluderende stiller selvfølgelig krav til lærerne om at kunne arbejde med gruppedynamikker og konflikthåndtering, men det tror jeg nu også, at lærerne er i stand til”.

Han medgiver, at det kan være, at lærerne får behov for uddannelse på området, så de får en fælles referenceramme og fælles sprog, men det har skolen også råd til, mener han. Mangfoldighedspolitikken implementeres fx også ved, at skolen tilrettelægger de årlige lejrskoler, så skolens børn bedst arbejder på at møde verden uden for, fx at møde børn, der er anderledes end dem selv.

På det formelle plan skal skolens budget og økonomi gøres transparent, så alle kan se, hvad pengene bliver brugt til. Også indmeldelsesprocedurer og kriterier for optagelse på skolen skal være åbne, gennemskelige og offentligt tilgængelige på skolens hjemmeside, og Morten Svalgaard Nielsen skal på generalforsamlingen gøre status på mangfoldighedspolitikken og sætte konsekvensen af etniciteten på dagsordenen. Bestyrelsen skal også foregå som det gode eksempel i forhold til mangfoldig og etnicitet fx i sammensætningen af bestyrelsen.

”Jeg er forberedt på, at vi kan møde kritik, for der kan jo godt være nogle forældre, der netop har fravalgt folkeskolen for at slippe for brune børn. Og hvis nogle har den holdning, så er jeg også indstillet på at rumme de synspunkter, det er jo blandt andet også det, mangfoldighed går ud på”, smiler Morten Svalgaard Nielsen.

KLUMME

Af GITTE BAARING HANSEN, skoleleder ved Helsingør Lille Skole og medlem af Lilleskolernes bestyrelse

AT HAVE PLIGT TIL AT BRUGE SIN RET ANSVARSFULDT

Forældrenes pligter på skolerne bør udvides til en pligt til at tage ansvar for, at debatten om de frie skoler bliver mere nuanceret.

Forældrene skal være ambassadører for de frie grundskoler på bedste vis gennem det, de fortæller om deres børns skole på arbejdspladsen, ved private middagsselskaber, på sidelinjen imens de ser deres poter spille fodbold, i fitnesscentrets omklædningsrum, og hvor folk ellers mødes og snakker sammen.

Ifølge § 76 i Grundloven har den enkelte forældre ret til frit at vælge, hvordan ens barn skal undervises.

Med friheden følger ansvaret for, at skolerne ikke bliver elitære, og at kritikerne af forældrenes grundlovssikrede ret ikke får ret i, at skolerne kun er for en helt bestemt gruppe børn. Uden forældrene kan vi ikke få genindført begre-

... da det er forældrene, der har retten til at danne frie grundskoler og dem, der har retten til at vælge, er det altafgørende, at de deltager aktivt i debatten.

bet "frie grundskoler" i den offentlige debat og politikernes bevidsthed – i stedet for fortællingen om "privatskolerne" for de velstilledes børn.

I disse tider hvor der er gang i debatten om de frie skoler, hvor der stilles spørgsmålstegn ved denne grundlovssikrede ret, og hvor der stilles lighedstegn mellem de frie grundskoler og private skoler, har forældrene på vores skoler et stort ansvar for, at der ikke ændres på forudsætningerne for at skabe frie grundskoler.

På lilleskolerne er den bærende kultur tydeligt præget af, at skolerne dannes i samarbejdet mellem elever, forældre og skolens ansatte.

Forældrene på lilleskolerne har oftest en række pligter. De har typisk arbejdspligt og deltager i rengøring og vedligeholdelsesopgaver. De forventes at deltage aktivt og konstruktivt i skolens hverdag og i udviklingen af skolen gennem debatter på den enkelte skole. De forventes at holde sig ajour og kommunikere med personalet face to face, men også via de Intrasystemer, der efterhånden vinder frem på skolerne. Men alt dette handler mest om skolen indadtil.

Vi skal arbejde på, at forældrene også forpligtes udadtil. De skal være med til at sørge for, at debatten om de frie skoler ikke blot bliver en de-

”

Uden forældrene kan vi ikke få genindført begrebet "frie grundskoler" i den offentlige debat og politikernes bevidsthed - i stedet for fortællingen om "privatskolerne" for de velstillede børn.

bat om de private eliteskoler, man kan vælge i stedet for folkeskolen. De skal være med til at nuancere debatten, så det ikke bliver en "dem mod os" debat, men en debat om, hvad der kan gøre det samlede skoletilbud i Danmark bedre. Og en debat om, at folkeskolen og de frie grundskoler er to nødvendige medspillere i det danske undervisnings-system.

De frie skoler og folkeskolerne har levet ved siden af hinanden og har inspireret hinanden gennem årene, og sådan skal det meget gerne fortsætte. Det er ikke alle børn (eller forældre), der trives i folkeskolen, men heller ikke alle børn, der vil kunne trives på en fri grundskole – eller for den sags skyld på en lilleskole. Vi har brug for et mangfoldigt undervisningstilbud. Men hvis vi ikke får ændret diskursen i debatten, risikerer vi, at mangfoldigheden går til grunde i en ensretning af hele skolesystemet.

I øjeblikket er det svært at komme igennem med det gode budskab om de frie skoler. Det er som oftest historierne

om de forkælede, velstillede børn, der fravælger fællesskabet i folkeskolen, der berettes.

Skoleforeningerne og de ansatte på skolerne har selvfølgelig en vigtig rolle i at skabe nye vinkler på debatten, men da det er forældrene, der har retten til at danne frie grundskoler og dem, der har retten til at vælge, er det altafgørende, at de deltager aktivt i debatten.

De har pligt til at fortælle histo-

rien om den frie skole, som en historie om fællesskab, tolerance, inklusion og rummelighed – og ikke blot historien om "et godt sted for mit barn". De skal byde dem, der ikke ligner dem selv velkommen i fællesskabet. De skal være med til at sørge for, at de børn, der har det lidt svært eller skal have anden hjælp end deres eget barn, også kan være i skolen. Og de skal fortælle, at det er det, de gør.

GRUNDLOVEN

§76 Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen.

INTERVIEW

AF ELSE MARIE ANDERSEN, freelancejournalist

TRAVL KARRIEREKVINDE HAR SKOLEFÆLLESSKAB SOM HØJ PRIORITET

Annette Nørgaard strukturerer sin hverdag, så hun både kan nå et krævende lederjob og et aktivt liv som skoleforælder, for det kræver en indsats at bevare fællesskabsånden i en tid, hvor individets behov er i fokus

ANNETTE NØRGAARD har et krævende job som kundechef i det nordvestsjællandse energiselskab, SEAS-NVE. Alligevel sidder hun i forældreråd, knokler til større skolearrangementer og møder op til stort set alle arrangementer på sine døtres skole, Haslev Privatskole på Sjælland.

”Jeg kan ikke sige, hvor mange timer jeg bruger på at være skoleforælder om ugen, det skifter lidt. Sidste sommer sad jeg i styregruppen for skolens sommerfest, hvor vi lavede mad til 700 mennesker. Det var et rigtig stort projekt, og de sidste uger op til festen tog det nok 20 timer om ugen”, fortæller Annette Nørgaard.

Selv om hun som kundechef for fibernet og tele-marketingafdelingen i SEAS-NVE har en hverdag med en arbejdsuge på cirka 50 timer, så fylder Alberte og Anna-Sofies skole en del - ikke kun i hendes bevidsthed, men også tidsmæssigt med mails og koordinering af forældreaktiviteter.

”Jeg holder mig hele tiden orienteret om, hvad der foregår på skolen og møder stort set op til alle arrangementer for at få den information, skolen orienterer om. Jeg er meget

optaget af mine pigers skolegang, men også af skolens udvikling”.

Højt til loftet

Haslev Privatskole har med den nuværende skoleleder Gitte Kehl udviklet sig fra at være en rigtig ”kollektiv-baseret lille-skole med en vi-selv-laver-vores-syltetøj-agtig holdning” til at være en professionelt drevet skole med to spor og 380 elever i alt. Det er ikke en eliteskole, men derimod en skole, der afspejler lokalområdets befolkning, og som på sin hjemmeside profilerer sig som: ”Det er os med højt til loftet og med plads til dit barn”.

”Mit bidrag til at skabe en god skole foregår i høj grad gennem børnene. Jeg forsøger at være loyal over for skolens ansatte, og jeg render ikke skolens ledelse på dørene med forslag og ideer til, hvordan de udfører deres job. Har jeg en kritik, forsøger jeg at være konstruktiv. De kan godt mærke, om det er forslag, der kommer fra hjertet eller bare er brok”, siger Annette Nørgaard.

Ny forældregeneration?

Som aktiv forældrerådsrepræsentant på Haslev Privatskole handler hendes indsats ikke kun om at arrangere fastelavnsgester og den slags praktiske ting. Anne Nørgaard oplever også at have et ansvar for at være talerør for de sociale værdier, som skal kommunikeres ud til alle forældre, så ånden på skolen bliver fastholdt, når nye forældre kommer til.

Vi interviewer hende en fredag eftermiddag på arbejds-kontoret i Svinninge – vest for Holbæk på Sjælland. Om aftenen skal hun til et socialt arrangement med forældrene i 1. klasse, hvor hendes yngste datter Anna-Sofie går. Som forældrerådsrepræsentant har hun været med til at arrangere

” Jeg holder mig hele tiden orienteret om, hvad der foregår på skolen og møder stort set op til alle arrangementer for at få den information, skolen orienterer om. Jeg er meget optaget af mine pigers skolegang, men også af skolens udvikling.

et lille forældre-kom-sammen med ost og rødvin, fordi der er behov for, at klassens forældre lærer hinanden at kende.

”Vi har oplevet antræk til forældrekonflikter, som måske handler lidt om, at der er meget fokus på individet. Er det mon udtryk for en ny forældregeneration?”, spørger Annette Nørgaard.

Hun oplever i hvert fald, at forældrene i 1. klasse har øget fokus på ”mit barn” i forhold til ånden i den ældste datter Albertes 7. klasse, hvor stort set alle forældre er engagerede i selve skolen og klar til at smøge ærmerne op for at give et nap med, når der er behov for det.

”Måske er det en tendens i tiden, at vi som mennesker og som forældre har fået mere fokus på individets behov. Hvordan er det, man siger: ”Me, not we”, og sådan er der forskellige issues gennem tiden, man skal forholde sig til som skoleforælder”, konstaterer Annette Nørgaard.

Fødselshjælper for fællesskabet

For hende er det vigtigt, at det sociale fællesskab på skolen vedbliver at være i fokus, for det er en af grundene til, at hendes børn går der.

”Det er vigtigt, at man er fagligt dygtig, men det er mindst lige så vigtigt, at man kan begå sig socialt. De kompetencer bygges op i skoletiden og fortsætter på en arbejdsplads. Er du ikke til at være sammen med som menneske, så får du lov at sidde ovre i et hjørne, hvis du da overhovedet har et job”, konstaterer Annette Nørgaard, der også skeler til jobsøgendes sociale kompetencer, når hun ansætter nye medarbejdere i SEAS-NVE.

I hendes optik er det netop ikke kun skolens ansvar at bevare fokus på fællesskabets værdier. Det er også forældrenes ansvar at opdrage sine børn til at have fokus på andre end sig

selv, mener hun.

”Hvis mine børn kommer hjem og kritiserer en lærer, eller de har haft en dårlig oplevelse med et andet barn, så forsøger jeg drøfte med dem, hvad der kan ligge til grund for det, der er sket, altså gå 360 grader rundt om emnet, og ikke bare hovedløst bakke deres kritik op, for det påvirker hele vejen rundt”, siger Annette Nørgaard, der fortsætter:

”Har vi som forældre kritik, skal vi gå direkte til den, som kritikken handler om. Så jeg tror, at mit største bidrag som skoleforælder til skolen går gennem mine børn”.

Bag karrierekvinder står en bedstemor

Selv om en travl uge kan sætte sine spor, og weekenden altid er kærkommen hos Annette Nørgaard, virker det ikke til, at et krævende arbejde, lang transporttid eller arbejdet som skoleforælder stresser hende.

”Næh, jeg forsøger at være i nuet der, hvor jeg er. For eksempel holder jeg stort set aldrig aftenmøder på arbejdet og heller aldrig tidlige morgenmøder, for jeg vil have mine morgener med pigerne og køre dem i skole, og når jeg kommer hjem fra arbejde, sidder jeg ikke bag computeren, mens børnene er oppe”.

Hun medgiver, at hun må strukturere sin hverdag stramt for at få enderne til at mødes, og ind imellem må den daglige motion tilsidesættes for at nå det hele.

Som de fleste kvinder med karriere har hun svigerforældre, der henter børn en gang om ugen, laver aftensmad til hele familien samme aften og inviterer børnene til at overnatte til næste dag, det bidrager til en god balance mellem forældrenes krævende jobs og et aktivt liv som skoleforælder.

KLUMME

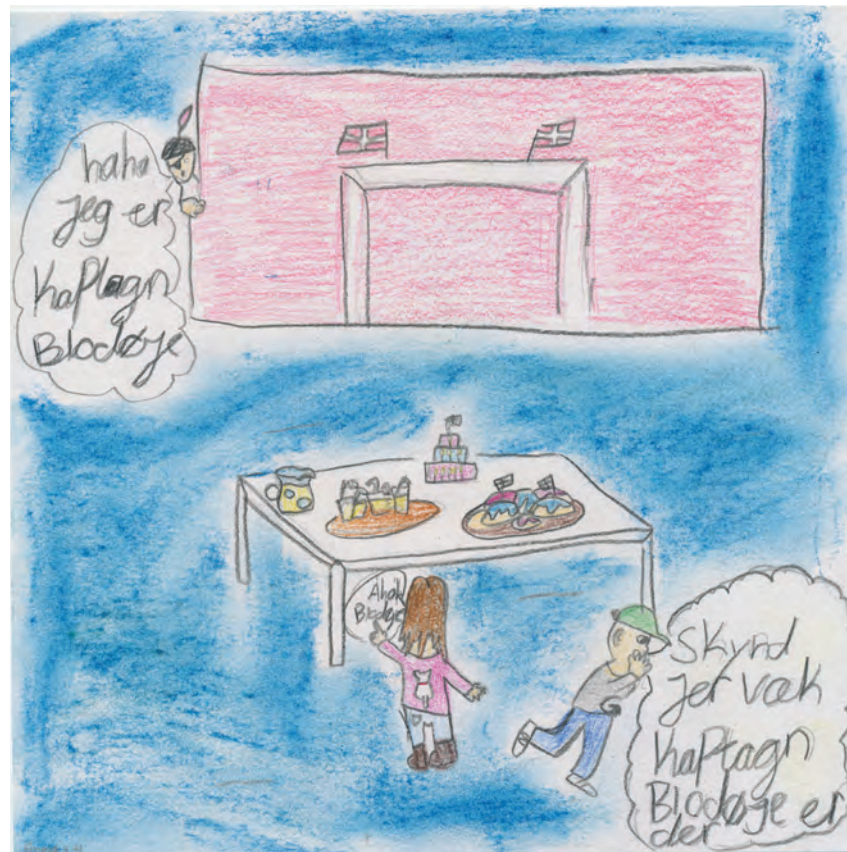
Af CRILLES BACHER, bestyrelsesformand for Børneuniversitetet og medlem af Lilleskolernes bestyrelse

BORGERNÆRE SKOLER

Der er i disse år en desperat kamp om at finde en afløser for den model for opdragelse, dannelse og uddannelse, som har præget industrialismens tidsalder.

Der er mange udfordringer i dette: Hvordan sikrer vi, at de opvoksende børn og unge "finder sig selv" i en relativt kaotisk verden, hvor der ikke overleveres den samme måde at organisere livet på fra generation til generation som tidligere? Hvordan sikrer vi, at opdragelse, dannelse og uddannelse giver børn og unge en forståelse for den kompleksitet, samfundet har, så de ud fra deres egen identitet kan handle i relation til deres eget liv og samfundet? Hvordan sikrer vi, at alle unge får faglige og erhvervs-mæssige kompetencer til at indgå i arbejdsmæssige fællesskaber?

Alle børn skal være sikre på, at deres forældre i samarbejde med det fællesskab, samfundet udgør, gør deres bedste for at skabe rammerne for et børneliv i fællesskab med andre.

Regeringen har spillet ud med et forslag til en ny model for folkeskolen, som indeholder mange interessante overvejelser, som måske for en del elever kan være et svar på nogle af de spørgsmål, vi står overfor; men problemet er, at børn, familier, forældre, lærere ikke er ens, og at alle elever ikke skal gennem det samme på den samme måde for at nå det overordnede mål: At alle skal finde sig selv, få indflydelse og finde en plads i samfundet.

Siden den almene skole blev indført i Europa for ca. 200 år siden har klasser, lektioner, frikvarterer, klasselokaler, fag og lektier været en væsentlig del af børnelivet. Alle er stort set blevet behandlet ens. I midten af det 20. århundrede nåede et oprør mod denne tænkning frem til de officielle læreplaner, og det kom nu til at hedde sig, at det enkelte barn skulle stå i centrum. Dette er i princippet i modsætning til skolens masseuddannelseskoncept og har nu i Danmark ført til den helt uholdbare situation, at ca. 1/3 af skolens ressourcer anvendes til børn, som

ikke passer ind i klassemodellen. Der har således udviklet sig en modsætning mellem skolens helt grundlæggende struktur og de behov, vores børn og unge har. Svaret er efter min opfattelse ikke mere central styring af detaljerne i skolens måde at fungere på, men langt større frihed i måden, vi kan arbejde med at nå de overordnede mål for opdragelse, dannelse og uddannelse på.

Industrisamfundets måde at tænke skole på, hvor alle børn bliver afleveret kl. 8 om morgenen, får fri samtidig om eftermiddagen og følger et skema fastlagt en gang om året, skal afløses af en model, hvor det er elevernes læring og udvikling, der er i fokus for skolens organisation – og ikke lærernes undervisning. Og der findes næppe en fælles måde at organisere en sådan skole på. Forskellige grupperinger i vores samfund og forskellige børn stiller forskellige krav til, hvordan skolen, dannelsen og opdragelsen skal møde dem. Og her er det vigtigt, at der er et samspil mellem de folkelige kræfter og de professionelle. Den professionelle skole må aldrig komme så langt væk fra det, eleverne møder i hjemmet, at de to påvirkninger modarbejder hinanden. De børn, der vokser op i et hjem, hvor kreative, kunstneriske elementer spiller en stor rolle, og hvor børnene på dette område er velstimulerede, skal i deres møde med den professionelle skole også kunne lære endnu mere kreativitet og kunst på højt plan. De børn, hvis forældre lægger vægt på en særlig kulturel eller religiøs opdragelse, skal have muligheden for at blive borgere i det danske samfund, samtidig med at opdragelsen er i overensstemmelse med grundlæggende værdier hos forældrene. Alle børn skal være sikre på, at deres forældre i samarbejde med det fællesskab, samfundet udgør, gør deres bedste for at skabe rammerne for et børneliv i fællesskab med andre, der sikrer, at det enkelte barn kommer til at udvikle sig i forhold til de muligheder, barnet har.

De frie skoler – og i særlig grad lilleskolerne – bærer kimen til en ny organisering af opdragelse, dannelse og uddannelse i sig. Frem for alt er ansva-

ret for skolens organisering og drift ikke overladt til kommunen og staten, men det er et ansvar, som forældrene sammen med de professionelle lærere tager på sig. Det er ikke statsministeren, der bestemmer, hvornår der skal arbejdes med matematik på en pc, hvornår der skal bygges fuglehuse, hvornår der skal være aktivitetstimer etc.; men det er forældrene, der sammen med de ansatte sætter rammerne for skolens organisation og aktiviteter – selvfølgelig med nogle overordnede og gerne ambitiøse mål. Vi bliver nødt til at lade folket tage ansvar for folkets børn og deres udvikling.

Der er brug for, at borgere, forældre og fagfolk kommer med innovative forslag til indretning af fremtidens skole, og der er brug for, at politikere og andre beslutningstagere besinder sig på, hvordan styringsmekanismerne skal være. For tiden er der alt for megen tro på, at analyser af fortiden: resultat- og effektmålinger, PISA-undersøgelser og andre komparative analyser, giver svaret på, hvordan fremtiden skal være. Vi skal naturligvis ikke gentage fortidens fejl; men når man f.eks. som mørkhåret dansker gang på gang hører, at ens uddannelse automatisk bliver dårligere, hvis man har et skole- og værdifællesskab, hvor der er mere end 30 % andre mørkhårede, er troen på tallenes styring gået for vidt. En sådan mekanistisk årsags-/virkningsstyring kan måske føre til en lille kursændring; men ikke til de fundamentale forandringer, som vores skolesystem har brug for.

Vi skal i lilleskolerne være stolte over, at vi bidrager til kvalitative forandringer af skolen, og vi skal blive bedre til at formidle forandringens nødvendighed og vores bidrag.

DERFOR VÆLGER FORÆLDRE LILLESKOLE TIL DERES BARN

Vi spurgte en række forældre til børn på Bagsværd Friskole, hvorfor de har valgt en lilleskole til deres børn. Sådan svarede de:

JOHN ELITH

Folkeskolelærer i Lyngby.
Far til Rasmus i 1. klasse
og Asta i 8. klasse

KARI HAUGAN ENGBERG

Arbejder med arrangementskoordinering og kulturprojekter.
Mor til Tore i 4. klasse, Trygve i 6. klasse, Bertil i 9. klasse

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*
Det betyder alt. Hver morgen er børnene glade. De elsker det. Der er en masse aktiviteter, hvor leg og læring er en vigtig brik.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*
På grund af deres måde at motivere børnene på. Leg og læring er en vigtig del af børnenes udvikling.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*
Nej, jeg gik på en lokal kommuneskole. Det var alt for stort i den forstand, at der var for store rammer.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*

Mine to børn har nemmere ved at falde til. De bliver set og taget imod med åbne arme. De bliver taget alvorligt, og ingen bliver overset. De føler sig hjemme og bliver taget med på råd. Det, som har gjort størst indtryk, er at se den udvikling, som børnene gennemgår.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*

Nej, for skolen er populær. Jeg bliver måske drillet lidt, fordi jeg selv arbejder på en almindelig folkeskole.

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*
Skolen tager sig tid til, at børnene lærer hinanden at kende. Ud over det faglige får de også det sociale med, og det er vigtigt, fordi netop evnen til empati og det sociale spiller en stor rolle for, hvordan man begår sig i arbejdslivet og i livet i det hele taget. Samhørigheden ved at de arbejder på tværs af klasserne og det musiske er vigtig for os som forældre - vi er begge musisk uddannede.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*
Fordi musik og billedkunst vægtes højt. Det er en kreativ skole, og så har den få elever.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*
Nej, men jeg har gået på Lyngby Privatskole, hvor der også var færre elever i klasserne. Børnenes far har gået på en lilleskole og har haft sin opvækst i et kollektiv.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*

Musicalen er utrolig vigtig. Det er årets begivenhed, der samler hele skolen. De syr selv tøj og laver musikken sammen i skoleregii. Her lærer de at arbejde med et færdigt kreativt produkt, som en musical jo er. Og så lærer de at arbejde frem mod en deadline.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*

Ikke direkte. Men jeg kan sagtens se fordelene ved den kommunale folkeskole, hvor der er flere ressourcer til støttefunktioner i undervisningen, hvis behovet opstår, og muligheder for flere jævnaldrende kammerater.

RIKKE MORTENSEN

Biolog og arbejder på en naturskole. Mor til Frida i 2. klasse og Signe, der skal starte i 0. klasse til sommer

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*

Jeg har den generelle holdning, at man skal bakke op om den kommunale folkeskole. Folkeskolen går bare i en retning, som jeg er ked af med hensyn til indlæring. Lilleskolens værdier gør, at jeg ikke er et sekund i tvivl.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*

Jeg er meget glad for skolens ånd og værdier, men også for skolens rammer. Det kan godt være, at det er nogle gamle bygninger, men der er en nærhed til skoven og naturen, som er helt fantastisk.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*

Nej, jeg gik selv i en kommunal skole på Bornholm. Der var nogle gode kammarater, men det var ikke en specielt god skole sammenlignet med lilleskolen.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*

Alle hilser på hinanden. Alle kender alle, og alle vil hinanden. Mulighederne, som lilleskolen stiller til rådighed, gør, at alle eleverne bliver taget alvorligt. De føler, at de bliver hørt på en helt anden måde end i en folkeskole.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*

Nej aldrig! Der har kun været spørgsmål om, hvorfor man har prioriteret, som man har gjort.

LARS KASPERSEN

Kommunikationsdirektør. Far til Thomas i 6. klasse og Louise i 4 klasse

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*

Det betyder rigtig meget, det giver fx tryghed og overskuelighed. Du kan se, hvis der er noget, der ikke fungerer, og så kan du tale med skolen og de andre forældre om det, fordi vi kender hinanden og ved, hvad der sker på skolen. Her er en overskuelig ramme for børnenes skolegang.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*

Fordi lilleskolen giver en tryghed for børn og for forældre. Her kender børnene hinanden, og de kender alle lærerne. Det giver en tryghed i forhold til mobning, for det er sværere at mobbe nogen, du kender. Skolen har nærmest et familiært præg. Og så har vi meget indflydelse i det daglige.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole? Hvilken?*

Jeg har selv gået på privatskole, på Haarhs Skole i Svendborg og senere på Lyngby Privatskole.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*

Musicalen og hele musikmiljøet betyder meget. Min søn Thomas spiller klaver, og Louise, min datter, synger. Det var de måske ikke kommet til, hvis de ikke gik her.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*

Ja. Mit svar er, at for mig er det vigtigste, at skolen har større frihed, at der er mere overskuelighed, og at skolen har et familiært præg.

LINE BÜLOW

Socialrådgiver i en patientforening.
Mor til Magnus i 4. klasse
og Louis i 1. klasse

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*
Det betyder noget, at skolen har færre elever, og at det er en mindre skole, og så bilder jeg mig ind, at jeg har medindflydelse.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*
Fordi der er fokus på musik og på andet end det fag-faglige. Altså et kreativt fokus.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*
Ja, på Bernadotteskolen i Hellerup.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*

Ja, de bliver tidligt trænet i at indgå i gruppesammenhæng og i at skulle diskutere og argumentere for deres adfærd og det rent faglige. Jeg tror, det er en del af livets skole, at man lærer at stå til ansvar for sine handlinger. Samtidig er her en forståelse for, at man kan lave fejl. Ind imellem kommer man til at gøre noget, der ikke er velovervejet, men man behøver ikke altid at være perfekt.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*

Ja, jeg har oplevet at skulle forsvare mit skolevalg. Men det er jo en prioritering. Hvis spørgsmålet er begrundet i misundelse over, at vi har råd til at betale, siger jeg, at vi jo så vælger andre ting fra for at have penge til at betale for skolen.

SUNE LYNGE RASMUSSEN

Studerer energiteknologi.
Far til Louis i 1. klasse
og Alexander i 2. klasse

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*
Rigtig meget. Jeg har et barn med ADHD, og det er en klar fordel for ham at gå på lilleskolen. Han har det rigtig godt, så der er ingen tvivl om, at det har været den rigtige beslutning.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dit barn?*
Jeg havde kun hørt en masse gode ting om skolen. Vi er meget fokuserede på det musiske og det kreative, hvilket også er årsagen til, at det første barn blev skrevet op. Min søn med ADHD har bedre af at være her, fordi det er meget trygt for ham. Han kan være sig selv, og andre accepterer ham, som han er.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*
Nej, jeg gik på en almindelig folkeskole på Østerbro.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*

Der sker en masse ting, men man er nødt til at se på helheden i det. Når de er på lejrur, kan man se, hvor meget de udvikler sig på de 3-4 dage. De arbejder med leg og læring og samtidig får de tildelt mere ansvarlighed.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*

Nej, jeg føler ikke, jeg er blevet set skævt på.

LONE KOEFOED

Tidligere selvstændig erhvervsdrivende med salg af firmafrugt.
Mor til Sille i 7. klasse
og Noah i 1. klasse

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*
Det betyder rigtig meget, for det er en lille skole, hvor børnene kender hinanden, de kender lærerne, og lærerne kender børnene. Det giver trykthed og nærvær for børnene, men egentlig også for mig.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*
Jeg kan godt lide værdigrundlaget på skolen. Jeg hæftede mig fx ved et banner, der hang i min store datters klasse, da hun startede i 5. klasse. Der står: "Alle har ret til en god skoledag". Det, synes jeg, er et helt vildt fint motto. Jeg kan også godt lide skolens vægt på kreativitet fx i forhold til Musicals, det styrker deres faglighed. Og så lærer de hinanden at kende, fordi de arbejder på tværs af årgangene.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*
Nej, jeg har gået på Birkerød Privatskole.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*
Det vigtigste for mig er, at de er glade for at gå i skole. Begge to. Min yngste kom et år for tidligt i skole. Det var trygt at lade ham starte på en lille skole, hvor storesøster gik. Jeg havde aldrig turdet at sende ham – som dreng – for tidligt i skole på en stor 4-sporet kommuneskole. Og så har de morgensamling. Det er hyggeligt med traditioner. Også den tætte kontakt mellem lærer og elever er vigtig.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*
Det er ikke alle folk, der ved, hvad en friskole er, så det kræver ind i mellem en forklaring. Havde jeg sagt privatskole i stedet, ville de med det samme vide, hvad det drejede sig om.

PERNILLE TEXEL

Jordemoder på Herlev hospital.
Mor til Pontus i 2. klasse
og Max i 1. klasse

1 | *Hvad betyder det for dig, at dine børn går på en lilleskole?*
Det var et meget bevidst valg. Målsætningen og prioriteringen af de værdier, man arbejder for med børnene, tilslutter vi os 100 %. Desuden oplever vi, at vi selv har et direkte ansvar og mulighed for at præge retningen i mange af skolens forhold.

2 | *Hvorfor valgte du denne lilleskole til dine børn?*
Drengenes storesøster gik på en lilleskole i nabokommunen, og hun havde dengang mange skolekammerater fra det geografiske nærmiljø, naboer m.m. Ved drengenes skolestart havde vi pludselig flere naboer med børn på denne lilleskole. Vi kendte den godt fra venner, og fra samarbejdet mellem de to lilleskoler under storesøsters opvækst.

3 | *Har du selv gået på en lilleskole?*
Nej.

4 | *Har dine børn haft nogle oplevelser på skolen, der har betydet særligt meget for dem?*
Det er selve helheden i skolen, man skal kigge på. Skolen er en forholdsvis lille enhed, hvor alle kender hinanden, og børnene lærer fra meget tidlig start en særlig omsorg for hinanden. De store er skolebrødre og -søstre for de små, i de tre trin - indskoling, mellem- og udskolingstrinnet - køres emneuger, og der laves ting på kryds og tværs af hinanden. Der er en anden form for nærhed, og det er tydeligt at se, når ens barn vokser med de opgaver, som de bliver tildelt. Vores børn er særligt engagerede i musik, spiller instrumenter, og er fuldkommen høje under Musical og Melodi Grand Prix.

5 | *Har du oplevet at sidde til bords med folk, der har set skævt til, at du/I har valgt lilleskole?*
Jeg har måske haft følelsen af at skulle forsvare valget, fordi det er en betalingskole. Konfronterende som: "Hvad er der i vejen med jeres kommuneskole?" Der er nærvæd 800 elever, og det er en uoverskuelig størrelse i vores optik. Den lille enhed er tilvalgt, fordi der netop er et tættere sammenhold; en slags skoleidentitet også som forældre og en - bilder jeg mig ind - anden medbestemmelse.

KLUMME

Af SUS RUDIENGAARD, skoleleder ved Køge Lille Skole og bestyrelsesmedlem i Lilleskolerne

UDFORDRINGERNE I DET INKLUDERENDE FÆLLESSKAB

Fællesskab og inklusion er hinandens forudsætninger – men hvordan ser det ud i praksis? Kan de nye tilskudsvilkår udfolde debatten og forståelsen??

Vi har oplevet endnu et år med finanskrise (eller efterveerne?) og en mere og mere skinger debat om de frie skolars eksistensberettigelse. Kombinationen af nedskæringer og manglende politisk opbakning sætter alle frie skoler under hårdt pres. At væksten i de frie skoler er stigende, gør ikke situationen lettere. Med en historisk lidt smart bemærkning kan man sige, at vi er ved at sejre os ihjel! Selvfølgelig fordi der bliver flere og flere elever på de frie skoler, og vi så bliver meget synlige – i Finansministeriets regnskab forstås!!

Lad mig understrege, at jeg, sejr-

retorikken til trods, aldrig har mødt friskolemennesker, der ønsker succes på bekostning af folkeskolen, hvorfor der er alt mulig grund til at ønske Antorini held og lykke med folkeskolereformen. At ville et andet skolefællesskab betyder ikke mangel på forståelse for - eller lyst til at bidrage positivt til - det store fællesskab! Tværtimod.

At ville kvæle succesfulde, voksende "virksomheder" rummer en særlig logik, jeg ikke er i stand til at fatte, men det er en hel anden historie! Det må være "noget særligt københavnsk"!

Der er mange motiver til at søge en fri grundskole, men fælles for alle i min verden er, at man ønsker "noget andet" for sit barn! "Fællesskab", og "Inklusion" er ofte væsentlige parametre – i alle fald på vores skole. Ikke overraskende er det ofte lettere at blive enige i teorien end i den daglige praksis.

I realiteten er selve vores forståelse af fællesskabet ikke enslydende. I daglig tale og historisk betinget associeres fællesskab ofte til samhørighed og enighed, og man glemmer, at mangfoldighed og

diversitet, som vi hylder i samme åndedrag, naturligt har en konflikt indbygget. Vi ved jo, at der skal diversitet og mangfoldighed til at udvikle fællesskabet – men disse bliver ofte opfattet som problemer, når de kommer i vejen for de individuelle behov.

Sat på spidsen; der er megen respekt for mangfoldighed, så længe det ikke betyder noget for mine – eller mit barns - individuelle udfoldelser!

Men at deltage i et fællesskab betyder altså, at individuelle behov af og til må vige for fællesskabet. Samtidig er der børn med særlige udfordringer, som inkluderes i fællesskabet på andre vilkår og betingelser. Dét er der intet nyt i, men der er en stigende tendens til, at legitimeringen overfor de øvrige tager mere og mere tid! Handler det om, at vi i dag alle skal være "særlige"?? Det er bedrøveligt i 2013 at skulle konstatere, at vi naturligvis alle er unikke, men ikke alle behøver skræddersyede vilkår!

Fleksibilitet, konduite og sund fornuft har trange vilkår i en individualiseret verden i opbrud. Tiden kal-

Måske skal vi ændre ordstilling? Så det i fremtiden er undervisningen, der skal være speciel? Så den kan inkludere alle unikke børn med mere eller mindre behov for særlige vilkår!

der på klare retningslinjer, manualer og politikker samtidig med, at vi alle skal være unikke og individuelle. Et klart paradoks, som i praksis betyder dilemmaer på stribet!

Ofte er det en større udfordring at tale inklusion i mindre systemer, fordi vi alle er i stand til at sætte ansigt på de børn med særlig behov, som har brug for inklusion. Det kan gøre enhver debat noget betændt og berøringsangst, hvis man ikke konstant sætter scenen. Her forudsættes nemlig, at vi alle er med på og forstår, at et læringsfællesskab har brug for det konfliktuelle fra diversiteten.

Derfor siger vi tak for nye tilskuds-satser til specialundervisningen, (om end vi gerne havde set en lidt længere talrække på bundlinjen), for det giver anledning til at sætte gang i en overordnet og værdibaseret debat om fællesskab og inklusion på den enkelte skole.

Det nuværende tilskudssystem er betændt i sin form ved rigide regler om afkrydsning af hver time, en enkeltintegreret elev har støttelærer med i klassen,

og det har været op ad bakke at ændre kulturen omkring formen. Den øgede brug af diagnoser har heller ikke bidraget til at nytænke inklusionen, som om kombinationen af bogstaver alene kunne fremmane en særlig manual.

Vi får nu frihed og mulighed for selv at organisere specialundervisningen og tage de børn med, som det giver mening for. Måske skal vi ændre ordstilling? Så det i fremtiden er undervisningen, der skal være speciel? Så den kan inkludere alle unikke børn med mere eller mindre behov for særlige vilkår!

Det bliver spændende!

DER ER MEGET, DER STÅR PÅ SPIL

De frie skoler står og falder med, at forældrene tager skolen på sig. Hvis forældrene ikke medvirker i skolen, kan man ikke holde skole

GRUNDLOVEN giver forældre en mindretalsret. I § 76 står der:

”Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen.”

Folketinget har pligt til at leve op til Grundloven. Derfor er der love, der afstikker reglerne for at oprette frie – eller private – skoler. Der skal fx være en kreds af forældre, så der er et minimum af elever, før man kan oprette en fri skole. De frie skoler samler forældre med et bestemt religiøst tilhørsforhold. Eller man samles om en fælles opfattelse af pædagogik eller en fælles holdning til at holde skole. De forældre, der vælger en fri skole til deres børn, har gjort sig nogle overvejelser om, hvilken slags skolegang, deres børn er bedst tjent med. Motiverne kan være meget forskellige, men der er tale om et valg og dermed om en stillingtagen. Dertil kommer, at forældrene skal betale skolepenge. Der er valgfrihed, men det er ikke gratis.

Men der er også regler for, hvordan der gives tilskud fra det offentlige til eleverne i de frie skoler. Så når man tænker lidt over fænomenet folkeskoler og frie skoler, så kan man

godt glæde sig, for de frie skolers eksistens er udtryk for en generøsitet i det danske samfund. Flertallet giver et mindretal ret til at vælge en fri skole i stedet for den offentlige skole. Men ikke bare ret til at vælge, for flertallet bliver ikke fornærmet over valget, men giver også forældrene (økonomisk) mulighed for at vælge en fri skole. Heri ligger en meget stor og vigtig demokratisk holdning: Et mindretal kan have andre værdier end flertallet, og så lader flertallet mindretallet få mulighed for at samles med ligesindede – også om skolen.

Det er så forældrene, der holder skole, og det er forældrene, der fører tilsyn med deres egen skole. Derfor skal der være en skolekreds af forældre, der er forpligtet på den frie skole, som de selv har oprettet. En fri skole står og falder med forældrene og ikke med kommunen eller med skolelederen eller med lærerne. Det er forældrene, der er de afgørende. Det er forældrene, der skal sørge for skolens økonomi, fysiske tilstand, børnenes trivsel, ansættelsen af lærerne og af lederen. Det er forældrene, der er ansvarlige for den frie skoles fremtid. Det er ikke den enkelte forælder, det er kredsen af forældre, der skal engagere sig i deres frie skole og diskutere alle de forhold, der skal tages stilling til, og de skal på bedste vis blive enige om det fælles bedste på den enkelte skole.

Det giver deres børn en forståelse af, at deres skole er en vigtig (kultur)institution, som man skal have respekt for, for der er ikke noget på skolen, i skolen eller ved skolen, som er ligegyldigt. Alt har sin betydning, for skolen er forældrenes, og den er til for deres børn. Man kan sige om de frie skoler, at de er oprettet, fordi der er nogle konkrete forældre, der har villet have netop de skoler. Derfor skal deres børn også lære at være medaktører i skolefællesskabet, at have medansvar for børnenes fælles skoledag.

Der ligger en stor demokratisk frihedstradition bag de frie skoler. Den er vævet ind i traditionen og følger med over i fornyelsen. Den kan ikke holde længe, hvis den hænger frit svævende i luften, som noget der var engang. Men det er tiden at gøre opmærksom på, at den er stærkt presset af manglende opmærksomhed, måske fordi der er så meget andet, der trænger sig på, og det går nok, og hvis servicen og forståelsen er mangelfuld, så kan vi finde et andet tilbud.

Til sammenligning har det været reglen, at en offentlig skole havde et skoledistrikt, og børn gik i den folkeskole, som lå i det distrikt, hvor de nu en gang boede. Men så fandt politikerne på at lade forældrene have en vis frihed til at vælge folkeskole. Baggrunden var ikke, at forældrene til børn i den offentlige skole skulle samles om bestemte pædagogiske ideer. Nej, meningen var, at skolerne skulle konkurrere på et skolemarked om eleverne (forældrene) ved at oplyse om karaktergennemsnit, så man kunne sammenligne skolernes resultater i form af karaktererne ved afgangsprøverne. Det siger sådan set ikke noget om skolernes kvalitet, fordi skolernes resultater er præget af forældrenes uddannelsesniveauer. En skole kan have løftet eleverne meget i forhold til forældrebaggrund. En anden skole kunne måske have nået mere, end den har gjort. Men gennem et tiår har der altså været muligheder for at få sit barn i den folkeskole, der har højere karakterer end andre skoler.

Derfor ser vi nu et mønster i de større byer. Forældre flytter deres børn fra de folkeskoler, der har særkender som fx relativt mange børn af anden etnisk herkomst end dansk eller bare lavere karakterer end andre skoler. Og hvis det ikke kan lade sig gøre af pladshensyn eller lignende, så kan forældrene altid vælge en fri skole. Så nu konkurrerer folkeskolerne i byerne med hinanden og med de frie skoler. I København er der mere en 30 procent af eleverne, der går i en fri eller i en privat skole. Der er tale om forældrenes fravalg, mens de frie skoler oprindeligt var kendt som et tilvalg. På den måde erstattes mindretalsretten af retten til fravalg af distriktsskolen.

Det sætter ondt blod mange steder. Og de frie skoler oplever beskyldninger om, at de kun tager de veluddannede forældres børn, at de ikke tager deres del af ansvaret for elever med problemer, at de får for mange penge i tilskud osv. Det er ikke noget, der bygger på viden, men snarere på mistro. Og folkeskolerne opleves måske mere og mere som forskellige servicetilbud, som forældrene kan vælge imellem uden at have medansvar for den fælles skole og den fælles skoledag, endsiges medansvar for det fælles bedste i den enkelte folkeskole. For uden forældrenes medvirken som aktive bevidste forældre, der ikke kun vil deres eget barns bedste, men også vil det fælles bedste i skolen, så kan man ikke holde skole, der har som formål at danne alle børn som medborgere og måske endda som verdensborgere.

Der er meget, der står på spil.

” Uden forældrenes medvirken som aktive bevidste forældre, der ikke kun vil deres eget barns bedste, men også vil det fælles bedste i skolen, så kan man ikke holde skole.

KLUMME

Af MIA HESSELBERG-THOMSEN, tidligere forælder og bestyrelsesformand på Humlebæk Lille Skole og medlem af Lilleskolernes bestyrelse

DU SKAL IKKE GØRE, SOM JEG GØR – DU SKAL GØRE, SOM JEG SIGER!

Når vi deltager i disse fællesskaber, viser vi vores børn, at vi bakker op om deres fællesskab i skolen...

Vi ved det godt – vi er rollemodeller for vores børn. Vores børn lærer af det, vi gør, og måden vi gør det på.

Da jeg var barn, sagde min mor: ”Du skal ikke gøre, det jeg gør - du skal gøre, det jeg siger...”, naturligvis i spøg, og vel vidende at børn ikke fungerer sådan. Ja, det kan være godt gammeldaws træls, men indimellem har vi forventninger til vores børn, som vi ikke selv efterlever.

En af disse forventninger, der træder tydeligt frem i kontrastens lys på skolerne i disse år, er forventningen til fællesskabet i skolen. Fællesskab i skolen handler om kammeratskab – og om der er en grundlæggende accept eller ej.

Fællesskabet er en højt vægtet værdi i skolekulturen. Vi håber - og forventer - at vores børn bliver optaget i et godt og sundt fællesskab. At vores børn er omgivet af gode kammerater, og at de selv er en god og hjælpsom kammerat. Vi håber, at vores børn hjælper dem, der har brug for det, og at de selv får hjælp, når de har brug for det. Børnene er dybt afhængige af at opleve, at de tilhører fællesskabet i den skole, de

går i. Det har indflydelse på deres læringsmotivation og deres selvværd.

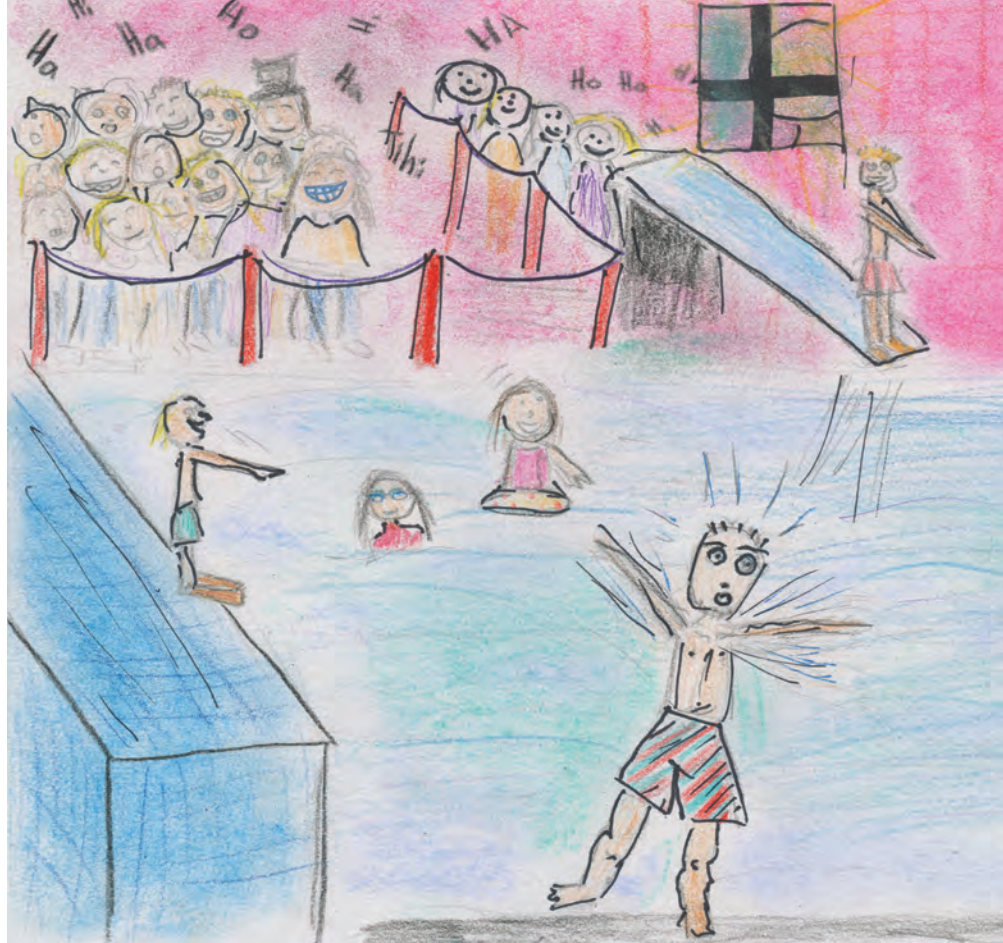
De fleste af os forældre har oplevet at blive i tvivl om, om vi tilhører et fællesskab eller ej. Jeg har. Det avler utryghed for at blive udelukket, og oplevelsen kan overskygge alt andet, også muligheden for at modtage læring. En af menneskets grundlæggende behov er at føle tilhørsforhold, og oplever vi ikke dette, kommer vi på en mental overlevelsestur.

Når vi vælger skole, ved vi, at et trygt fællesskab er væsentligt. Vi ser på, om der er en god fællesskabskultur. Om vi kan se vores barn i dette fællesskab. Om vi kan se os selv i det. Hører vi til her, eller gør vi ikke? Vi er godt klar over, at det har stor betydning for vores barns trivsel. Tryghed i flokken giver mulighed for at være sig selv og rummelighed til at være forskellige, og tryghed giver ro til læring.

Kultur er i høj grad dannet af vores omgangstone, ved det vi siger til hinanden, vores holdninger og attituder til hinanden. Tænk bare på attituden

At påtage sig den fællesskabsstyrkende forælderrolle i og omkring skolen, handler ikke om at være evig ukritisk eller jublende glad i låget over alt, hvad der sker.

”imødekomende smil” eller attituden ”himmelvendte øjne”. Begge stærke og holdningsprægede signaler, der påvirker trygheden. Vi forældre bruger de samme mekanismer. Vi kan tale i en interesseret eller forarget tone om det, der foregår i skolen, om læren, om de andre børn og forældre. Vi kan omtale andre i positive, neutrale eller negative vendinger, og vi kan have en attitude, der viser en accept eller en afsky. Dette er naturligvis meget gradueret, men vi efterlader altid et indtryk. Hver gang vi omtaler andre, skaber vi et udtryk over for vores barn, som barnet aflæser som vores holdning, og da vi forældre er barnets primære rollemodeller, vil barnet blive påvirket af den måde, vi taler og agerer omkring skolen og fællesskabet. Disse relationsdannende kommunikationsudtryk danner rammen for børnenes fælleskab, og derfor har vi som forældre en mulighed for at påvirke trygheden i fællesskabet i skolen, via vores skoleforælderrolle.

Som forældre kan vi melde os ind i skolefællesskabet, eller vi kan tage af-

stand til det. Vi kan udvise respekt for det der sker, ved at lade barnet møde udhivet, møt og til tiden og ved at være bevidst om, hvilket indtryk barnet har af det, der sker i skolen, via måden vi omtaler de andre på. Dette giver barnet nogle ”briller” at se på de andre igennem, og disse ”briller” tager barnet med sig i skolen.

På lilleskoler er der en forventning om, at vi forældre tager varer om skolens værdier. Derfor tilskynder skolerne til forældrearrangementer. Når vi deltager i disse fællesskaber, viser vi vores børn, at vi bakker op om deres fællesskab i skolen, og vi giver os selv en mulighed for at få et nuanceret billede af de andre forældre – og børn. Den far, som altid virker så stresset, når du møder ham i klubben, viser sig måske fra en anden side. Børnene ser os snakke med hinanden. Ikke kun med dem vi plejer at tale med på grund af legerelationer, men også med forældre til børn, som måske er perifere for vores barn, eller måske endda med forældrene til et barn, som måske ikke trives særligt

godt sammen med mit barn. På den måde kan vi vise børnene, at vi forældre er medspillere, frem for modspillere. Det kan godt kræve noget mod, men ville du ikke blive rigtig glad, hvis dit barn selv udviste rummelighed og mod til dette? Barnet får mulighed for at afspejle det, de ser, at du tør.

At påtage sig den fællesskabsstyrkende forælderrolle i og omkring skolen, handler ikke om at være evig ukritisk eller jublende glad i låget over alt, hvad der sker. Heller ikke at vi nødvendigvis skal være slyngvenner med samtlige forældre, men om at være bevidst om, at vores skoleforælderrolle påvirker fællesskabet, via den måde vi er omkring fællesskabet. Vi kan være bevidste om muligheden for at bruge skoleforælderrollen til at påvirke trygheden og fællesskabet.

De gør, som vi gør - og ikke som vi siger, de skal gøre...

DET FRIE SKOLEVALG ER UNDER PRES

Forældre har frit skolevalg i Danmark, men når de vælger en fri grundskole til deres barn – og betaler ekstra for det – så bliver de kritiseret for at fravælge folkeskolen.

DEN ALMENE FOLKESKOLE drænes for ressource- stærke børn, lyder kritikken.

Nogle politikere kræver derfor, at frie skoler tager et større socialt ansvar i stedet for at "skumme fløden" ved kun at tage de mest ressourcestærke børn ind på skolen. Andre er klar til at skære i støtten til frie grundskoler. Spørgsmålet er, om forældre vælger frie grundskoler for at undgå svage elever? Eller går de i virkeligheden efter nogle helt andre værdier, der slet ikke handler om, hvorvidt børnene på skolen er brune eller hvide, kloge eller mindre kloge?

Lilleskolerne har bedt en gruppe lilleskoleforældre fra Aalborg Friskole og Randers Lille Skole diskutere det frie skolevalg og konsekvenserne – i et lukket Facebook-gruppe. De er blandt andet blevet spurgt, om de har været udsat for kritikken? Og hvordan begrundes de, at de har valgt en fri grundskole til deres barn?

De blev også stillet en række mere principielle spørgsmål, blandt andet: Hvad er formålet med at have lilleskoler og frie grundskoler i Danmark? Er frie grundskoler med til at forstærke en polarisering af samfundet? Eller afspejler skolerens elevsammensætning bare den samfundsudvikling, der eksisterer i forvejen? Endelig blev forældrene bedt om at svare på, hvordan det er at være forælder på en lilleskole.

Som det fremgår af citaterne er der én ting, der går igen i forældrenes besvarelser: De vil deres eget barn det bedste og gør, hvad de kan for at sikre det.

Jeg tror, det bidrager til min identitet at have et barn i lilleskole. På en og samme tid er det noget, jeg er stolt af, og noget jeg ikke snakker så højt om. Jeg er «stolt» af, at vi har valgt de værdier, vi har, da vi valgte lilleskolen til vores barn.

Lilleskolerne

"Frie grundskoler er usolidariske og tager ikke socialt ansvar." Sådan har flere politikere på det seneste anklaget privatskoler og forældrene for at være usolidariske og egoistiske.

- Har du oplevet denne debat som et pres på dig, så du i højere grad skal kunne begrunde dit skolevalg til dit barn?
- Har du oplevet, at du skulle forsvare dit skolevalg til en familiefest, for jeres naboer eller i andre sammenhænge? Hvis ja, hvordan tacklede du det? Forsvarede du dit valg som en stolt lilleskoleforælder? Eller holdt du lav profil og skiftede hurtigt emne? Og hvorfor valgte du den strategi, du gjorde?

[Synes godt om](#) · [Tilføj kommentar](#) · [Del](#)

Mor til børn på Aalborg Friskole gennem 13 år

Vi har oplevet folk, der har haft den holdning, at friskolefolk valgte den "nemme" løsning. For det første er der aldrig noget, der er blevet bedre eller har udviklet sig under monopolets beskyttende vinger, tænker jeg. For det andet bor vi i et demokratisk land, hvor vi gennem Grundlovens paragraf 76 er sikret retten til at kunne drive frie skoler. At anfægte retten til at praktisere denne mulighed er egentlig bekymrende. [Synes godt om](#)

Mor til barn i 0. klasse på Aalborg Friskole Vi har endnu ikke skullet forsvare vores valg, men vi tager gerne debatten og vil forsvare vores skolevalg, da vi mener, at vores valg er til samfundets bedste, eftersom skolen uddanner selvsikre, samarbejdsvante og ressourcestærke børn. [Synes godt om](#)

Far til datter på Aalborg Friskole Jeg har aldrig skullet retfærdiggøre mit valg af skole til mine børn. Men jeg har til gengæld oplevet, hvordan en mindre landsbyfolkeskole ikke var i stand til at håndtere mobbeproblemer i klassen, ved skolebussen og i fritidsordningen. Jeg er IKKE imponeret over Folketinget, pædagoger, lærere og andre "velmenende" eksperter, der snakker op og ned af dørkarme uden nogen form for handling. Min datters lilleskole har forandret hende fra at være et lille forskræmt barn, der i den grad var ked af at gå i skole, var bagud med ALT, trist og ofte ked af det - til en viljestærk, glad ung pige/kvinde med mod på de udfordringer, livet giver. Så kan regering, kommune m.v. snakke og snakke alt det, de vil. [Synes godt om](#)

Mor til barn i 4. klasse på Randers Lille Skole Vi har aldrig oplevet at skulle forsvare vores valg af skole. Men vi vil til hver en tid fortælle om skolen med begejstring. Jeg er glad og føler mig meget privilegeret over at have mulighed for at give mine børn en skolegang, hvor der bliver set på «hele» barnet og børnene samtidig med, at forældrene har medindflydelse og rettigheder. [Synes godt om](#)

Lilleskolerne

Hvordan er det at være lilleskole-forælder?

- Bidraget det fx til din identitet, at du er forælder på en lilleskole?
- Oplever du, at du er del af et fællesskab, eller hvordan vil du beskrive det at være skoleforælder på en fri grundskole/lilleskole?

[Synes godt om](#) · [Tilføj kommentar](#) · [Del](#)

Far til to børn i 1. og 3. klasse på Aalborg Friskole

Jo, jeg er en del af et fællesskab på skolen. I første omgang med de øvrige forældre i mine børns klasser. Det er jeg nærmest tvunget til at være, og jeg er det i langt højere grad, end de forældre, vi kender, der har børn i folkeskolen. Men skolens krav til forældreengagement og forældresamarbejde er store, hvilket både er godt (fælles ansvar for at vores børn har det godt, får en god skolegang m.m.), og samtidig er det krævende (det tager meget af ens tid). [Synes godt om](#)

Mor til barn på Randers Lilleskole Hvad angår identitet, så var mit valg af skole i starten ledsaget af lettere skamfølelse over at have smyget udenom den danske folkeskole og sneget sit barn ind i mere «eksklusive» sammenhænge. Men det blev snart - og fuldkomment - afløst af en slags stolthed; selvfølgelig vil man give sit barn de allerbedste muligheder. Jeg var bare fra starten ikke klar over, HVOR stor forskellen var. I dag synes jeg nærmest, at de andre (især politikere!) burde kigge mere og mere på, hvordan lilleskolerne håndterer begrebet skoling - og lade sig kraftigt inspirere... [Synes godt om](#)

Mor til barn i 4. klasse på Randers Lille Skole

At være lilleskoleforælder bidrager på sin vis til min identitet på den måde, at jeg er stolt af at sige, at min søn går der. Jeg havde dog håbet på, at forældrene blev inddraget mere i skolen. Ikke kun i forhold til driften og praktiske forhold, men at det skabte større samhørighed at være forældre på en lilleskole. Til arrangementer på skolen kan det godt være svært at skabe relationer. Jeg tænker, at skolen kunne være en aktiv medspiller i at skabe disse relationer. Det er meget op til en selv. Jeg oplever, at min søn har en lilleskoleidentitet, men at det virker som en sluttet kreds, der er svær at komme ind i. [Synes godt om](#)

Mor til barn i 0. klasse på Randers Lille Skole

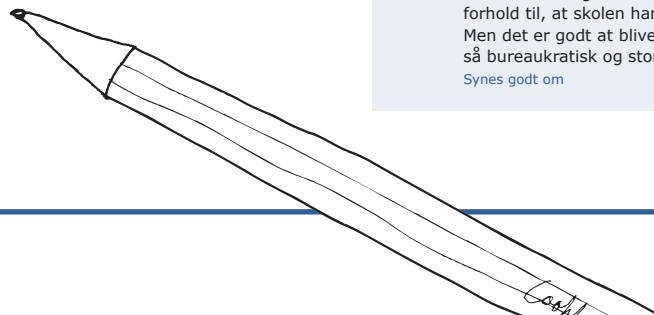
Jeg tror, det bidrager til min identitet at have et barn i lilleskole. På en og samme tid er det noget, jeg er stolt af, og noget jeg ikke snakker så højt om. Jeg er «stolt» af, at vi har valgt de værdier, vi har, da vi valgte lilleskolen til vores barn. Men da vi valgte skolen, gjorde vi det blandt andet på grund af fællesskabet, og en lille del af mig synes samtidig, at vi med det valg valgte det store fællesskab fra. Når jeg læser om de problemer, der kan være i folkeskolen, synes jeg ikke altid, vi har taget en særlig solidarisk beslutning. [Synes godt om](#)

Far til barn i 6. klasse på Aalborg Friskole

Det kræver et stort engagement at have børn i en lilleskole i forhold til at have børn på en almindelig folkeskole, men det giver også et stort ejerskab i forhold til skolen. Godt nok er vi nogle meget forskellige forældre, men vi vil alle det bedste for vores børn, så det er jo et super udgangspunkt. Der mangler dog ind i mellem noget handling. Det bliver tit til meget snak og for lidt handling, specielt i forhold til, at skolen handler på tiltag fra forældrene. Men det er godt at blive hørt, og trods alt er det ikke så bureaukratisk og stort som på en almindelig skole. [Synes godt om](#)

Vi har endnu ikke skullet forsvare vores valg, men vi tager gerne debatten og vil forsvare vores skolevalg...

Lilleskolerne

Hvorfor har du valgt en lilleskole til dit barn? Hvilket frø blev sået i dig, som gjorde, at du valgte en lilleskole til dit barn?

- Er det et tilvalg af lilleskolen eller et fravalg af folkeskolen?
- Har du selv gået i privatskole? Har din egen skolegang haft indflydelse på valget?

Synes godt om · Tilføj kommentar · Del

Mor til barn i 7. klasse på Aalborg Friskole

Vi kiggede på alle skoler i området, hvor vi bor. Undersøgte fordele og ulemper. Vi kendte i forvejen ikke meget til friskoler eller noget. Vi faldt over hjemmesiden, og det der stod med at styrke sociale færdigheder, plads til alle, og at eksamenskaraktererne var i den højeste ende for de alternative skolevalg i området. Så meldte vi hende ind med det samme og har aldrig fortrudt - tværtimod. Hun har faktisk selv mange gange sagt direkte: "Tak fordi I valgte denne skole". Det siger hun på baggrund af de skrækhistorier, nye elever kommer med, efter at de har skiftet skole til Aalborg Friskole på grund af mobning. [Synes godt om](#)

Mor til barn i 0. Klasse på Randers Lille Skole

Vi kan lide værdierne og den praktisk-musiske tilgang til læring. Ingen af os har gået i privatskole. Vores valg er til dels baseret på egne erfaringer med folkeskolen, som jeg husker som en tid med meget tankpædagogik og fokusering på faglige kompetencer i stedet for livsduelige mennesker. De erfaringer har selvfølgelig haft betydning. Men jeg er klar over, at det ikke er et repræsentativt billede, og jeg tror helt sikkert, at folkeskolen kan noget andet i dag. Derfor er lilleskolen allermost et tilvalg. [Synes godt om](#)

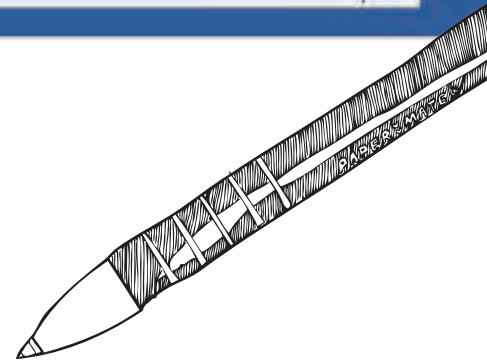

Far til barn i 6. klasse på Aalborg Friskole Der er ikke nogen i vores familie, der har gået på friskole eller privatskole. Fra starten var valget af lilleskole et fravalg af den lokale folkeskole, men også et tilvalg af gode arbejdsmetoder, demokrati, rummelighed, menneskesyn og grundholdning (humanistisk/venstreorienteret), meget musik, teater, kreative fag og meget procesorienteret gruppearbejde. [Synes godt om](#)

Far til børn i 0. og 3. klasse på Aalborg Friskole

Vores lokale folkeskole har et dårligt ry (muligvis ikke helt fortjent). Primært derfor kiggede vi på både dén, to andre folkeskoler og friskolen. Så valget er en kombination: Vi havde næppe valgt friskolen, hvis den lokale folkeskole havde tiltalt os, men samtidig valgte vi friskolen til pga. dens størrelse, dens fokus på børnenes sociale trivsel og en forventning om, at forældregruppen er mere interesseret i børnenes skolegang end i hvert fald den lokale folkeskole. [Synes godt om](#)

Det ramte mig, at skolens ambition ikke blot er at skabe livsduelige mennesker, der forstår og kan agere i samfundet, men vil udvikle mennesker, der kan og vil forbedre såvel deres egen hverdag som samfundet.

Mor til barn i 1. klasse på Randers Lilleskole

Det ramte mig, at skolens ambition ikke blot er at skabe livsduelige mennesker, der forstår og kan agere i samfundet, men vil udvikle mennesker, der kan og vil forbedre såvel deres egen hverdag som samfundet. Jeg er selv politisk aktiv og er medlem af flere bestyrelser, og har været medlem af (og formand for) forældrebestyrelsen i mine børns dagsinstitution. Det er en naturlig del af mit liv at deltage aktivt i det omgivende samfund og give min mening til kende - både for at blive klogere på, hvad andre mener er vigtigt og for at ændre de ting, jeg synes kan blive bedre.

Skolens formål solgte så at sige skolen til mig i første omgang. Jeg ønsker, at mine børn skal vokse op og være i stand til at gøre en forskel på de områder, som er vigtige for dem. Senere er jeg blevet bevidst om, at skolens værdier om frihed og tillid supplerer vores opdragelse perfekt, da vi har en tilbøjelighed til rigelige regler og beskyttelse. Det er vigtigt for os, at vores børn møder flere livssyn, så de kan finde sig selv og deres værdier. Denne del af børnenes udvikling understøtter Randers Lille Skole. Jeg tror på, at børn er bål der skal tændes, ikke flasker der skal fyldes. Og det tror jeg på, at lilleskolen er god til. [Synes godt om](#)

Lilleskolerne

Lilleskolerne er meget forskellige: Nogle ligger i byen, andre på landet. Nogle ligger i et område med økonomisk bedrestillede forældre, mens andre ligger i områder med knap så økonomisk bemidlede forældre - hvilket kan afspejle sig i skolens elevsammensætning.

- Oplever du, at samfundet bliver mere polariseret? Hvis ja, kan du som forælder være med til at modarbejde den udvikling - og i så fald hvordan?
- Oplever du, at frie grundskoler er med til at polarisere børns opvækstmuligheder, eller afspejler de frie grundskoler blot den samfundsudvikling, der allerede eksisterer?
- Oplever du, at dit barns skole forsøger at arbejde inkluderende med børn og gøre en forskel, således at skolen afspejler den mangfoldighed, der er i samfundet generelt? I så fald hvordan?

[Synes godt om](#) · [Tilføj kommentar](#) · [Del](#)

Mor til børn på Randers Lille Skole Jeg synes desværre, at der er alt for stor forskel på den skolevirkelighed, vi med taknemmelighed oplever i lilleskolen - og de historier jeg hører om fra folkeskolen. Jeg bliver ramt af tristhed på folkeskolens vegne samt en følelse af "usolidariskhed", som der desværre nok ikke er så meget at gøre ved andet end at gå ind i skolepolitik eller i det hele taget agere endnu kraftigere for de værdier, der træder klart frem i lilleskoleuniverset.Politik eller samfundsudvikling: Man må vel altid stræbe efter at give børnene det aller-BEDSTE og så søge at undgå knæfald for skammen over evt. at bidrage til polarisering. [Synes godt om](#)

Far til børn i 1. og 3. klasse på Aalborg Friskole Min største tvivl ved at sende børn på friskolen var nok, at børn (og forældre) hér ikke afspejler samfundet. Der er en ikke nødvendigvis økonomisk, men social og etnisk sammensætning, som slet ikke ligner samfundets. Og det er ærgerligt. I princippet er det frie skolevalg med til at polarisere samfundet, ja, og det er retten til frit at vælge, hvor man vil bo, hvad man vil beskæftige sig med, og hvilke tv-kanaler man vil se også. Vi har faktisk oplevet, at skolen har opfordret børn med særlige behov til at finde en skole, der bedre kan honorere disse behov. Til én-eller-anden grænse er skolen åben, men kaster tilsyneladende håndklædet i ringen. Jeg vil ikke forsøge at dømme, hvorvidt det er skidt eller bedst for de pågældende børn, de øvrige børn eller skolen som helhed. [Synes godt om](#)

Far til børn på Randers Lille Skole Jeg oplever, at skolen tager hensyn til børn med særlige behov, at lærerne engagerer sig og hjælper. Jeg er slet ikke et øjeblik i tvivl om Randers Lilleskoles kompetencer, hvad angår børn med indlæringsvanskeligheder. De er L-A-N-G-T bedre end folkeskolerne. Samtidig oplever jeg ikke, at der bliver set ned på børn, der f.eks. ikke læser så godt som sine kammerater. Holdningen er i stedet, at så kan det pågældende barn bare noget andet bedre end kammeraterne = ingen mobning. [Synes godt om](#)

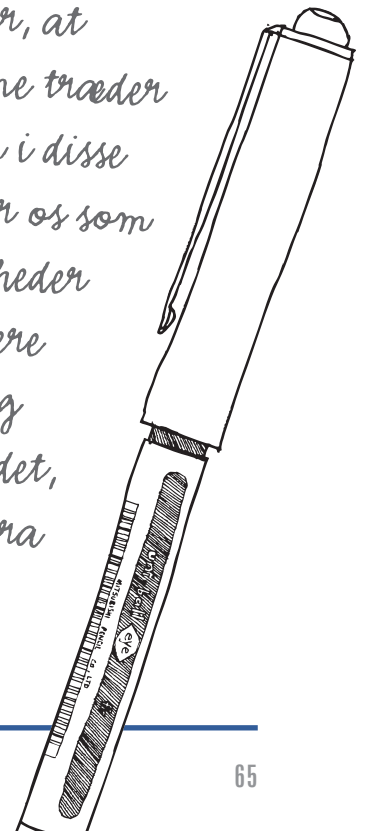
Mor til barn i 7. klasse på Aalborg Friskole

Skolen har i de 7-8 år, vi har været tilknyttet, løbende haft elever med specielle behov. Det er børn af forældre, der ligesom vi andre har valgt friskolen til for at gøre det bedste for deres barn. Vi har også selv haft et meget handicappet barn og kender mange med børn med specielle behov. Hvor går grænsen for, hvem med specielle behov der skal have lov til at gå på skolen, og hvem der ikke skal have lov - især hvis de bliver sendt videre via det kommunale system? Specielle behov kræver også specielle tiltag, ekstra lærere og frem for alt - så får disse børn det bedre af struktur, faste ramme og en forventelig hverdag, hvilket ikke er noget, friskolen har. Derfor mener jeg, at vores struktur i sig selv udelukker inklusion som sådan. Accept og åbenhed er desværre ikke nok. Dog kan enkelte passe fint ind, men det kommer helt an på den enkelte elev og klassen som helhed. [Synes godt om](#)

Mor til børn på Aalborg Friskole Jeg oplever, at forskellighederne træder tydeligere frem i disse tider, hvilket giver os som forældre muligheder for at praktisere rummelighed og nysgerrighed for det, der er forskelligt fra os selv - og jeg håber da, at jeg via «walk the talk» kan være inspiration for nysgerrighed i modsætning til uvidenhed og måske dermed fordømmelse og afstandtagen. Nej, skolen polariserer ikke - den polariserede tanke er i betragterens sind, ikke i skolens praksis - så har man ikke forstået skolens værdigrundlag, hvis det er sådan man tænker. [Synes godt om](#)

Jeg oplever, at forskellighederne træder tydeligere frem i disse tider, hvilket giver os som forældre muligheder for at praktisere rummelighed og nysgerrighed for det, der er forskelligt fra os selv...

Lilleskolerne

Nogle mennesker tror, at frie grundskoler er privat ejede, og at forældre tjener penge på at drive skole - i lighed med fx privathospitaler. Nogle mener, at frie grundskoler skal skæres i støtte, fordi de alligevel bare "skummer fløden". Andre synes, at lovgivningen omkring frie grundskoler skal ændres, så de kommer til at ligne folkeskolerne mere. Hvad skal vi sige til dem? Prøv at diskutere:

- Hvad er formålet med at have lilleskoler/frie grundskoler i Danmark?
- Hvad står dit barns skole for? Hvordan adskiller den sig især fra andre skoler - og hvad er dens særlige eksistensberettigelse?

Synes godt om · Tilføj kommentar · Del

Far til børn i 1. og 7. klasse på Randers Lille Skole

Der skal være mulighed for at vælge til og vælge fra i et demokratisk samfund. Friskolerne, lilleskolerne og privatskolerne bruger jeg som forælder, fordi de kommunalt drevne skoler simpelthen ikke er gode nok til at tackle socialt baserede forskelle. Det har ikke noget med karakterer eller tvungen madordning at gøre. Vi har med vores lilleskole en stemme, en lokal stemme. Vi kan være med til, helt lokalt, at indrette og drive vores skole i den ånd og med de værdier, der er vigtige for os. [Synes godt om](#)

Mor til barn i 4. klasse på Randers Lille Skole

Lilleskolerne skal ikke nødvendigvis tilpasses folkeskolerne. Grunden til at vælge lilleskole er jo netop, at den kan tilbyde noget andet end folkeskolen. At børnene i høj grad på vores skole lærer samarbejde, tolerance, selvværd og fællesskabsfølelse er uvurderligt. Det er grundlæggende værdier, der ikke må gives køb på ved en harmonisering med folkeskolen. Derudover har skolen fokus på kreativitet og musik, hvilket jeg ville være meget ked af at undvære. Dog vil jeg sige, at det kunne være ønskeligt med et større fokus i forhold til it og kreativt brug af de muligheder. [Synes godt om](#)

Far til børn i 0. og 3. klasse på Aalborg Friskole

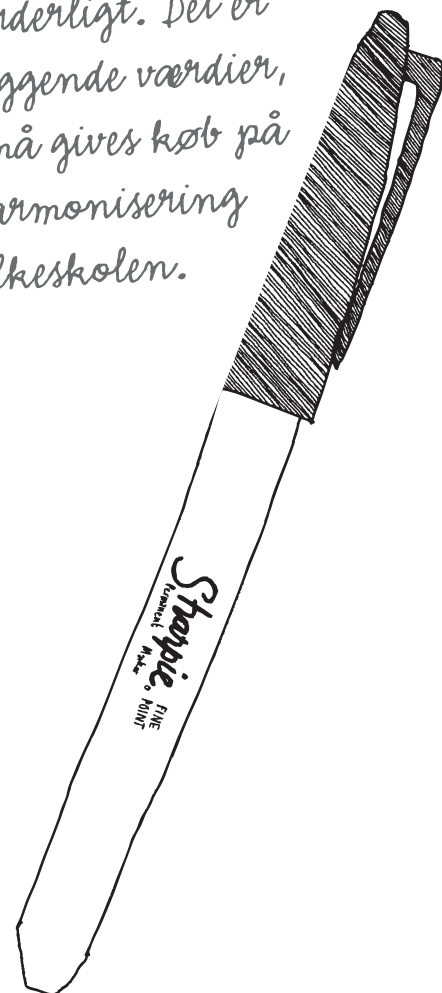
De private skoler er et alternativ til folkeskolen, hvis man har grund til at ønske noget andet, end det offentlige tilbud (geografisk afstand, størrelse, faglig profil, politisk/religiøs tilgang osv.) Her kan forældre i højere grad have indflydelse på, hvad det er for en skole, de ønsker for deres børn på trods af såkaldt frit skolevalg og forældrebestyrelser i folkeskolen. Friskolen lægger stor vægt på, at børnene trives socialt. Skolen er mindre (omend klassekvotienten i 0. kl. reelt er højere end folkeskolens), så børnene også er trygge ved "de store". Og så tror jeg, tilgangen til undervisningen er mindre stiv end folkeskolens, men jeg ved ikke, hvor meget folkeskolen (også) har udviklet sig siden min egen skoletid. Jeg fornemmer, at friskolen måske er mere problemorienteret, og musik fylder rigtig meget. [Synes godt om](#)

Far til børn på Randers Lille Skole

Randers Lille Skoles motto siger alt om skolens særlige eksistensberettigelse: "Giv børnene ret til at lege og lære, at drømme og forme, leve og være. Kun der, hvor børn kan føle sig trygge, gror det, de gamle kaldte for lykke." (digt af Carl Scharnberg) [Synes godt om](#)

Grunden til at vælge lilleskole er jo netop, at den kan tilbyde noget andet end folkeskolen. At børnene i høj grad på vores skole lærer samarbejde, tolerance, selvværd og fællesskabsfølelse er uvurderligt. Det er grundlæggende værdier, der ikke må gives køb på ved en harmonisering med folkeskolen.

Lilleskolerne
- en sammenslutning af
frie grundskoler

Ny Kongensgade 10, 1.
1472 København K

Tlf. 3330 7920
Fax 7020 2643
Mobiltlf. 4054 9766

post@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk